

RESUM

L'índex de posició competitiva turística de les Balears (IPCTB) indica que en el darrer any ha empitjorat un 1,4%, a partir del darrer trimestre del 2009 i fins al darrer del 2010, ja que la revaloració euro/dòlar (TCEN) és d'un 2,2%, calculat com una mitjana ponderada de 21 destinacions, i l'índex de posició competitiva turística de les Balears en preus (IPR) és d'un (-0,8%), per la qual cosa, la baixa ponderada de preus no ha compensat la revalorització ponderada del tipus de canvi.

Les estades dels turistes estrangers ha disminuït un 6,2% (es passa de 83,4 milions d'estades estrangeres el 2009 a 78,3 milions al 2010) i l'estada mitjana se situa en els 8,6 dies (un -7,8% respecte del 2009). En canvi, el nombre total d'arribats estrangers l'any 2010 es recupera amb un 1,8% (es passa de 8,9 milions de turistes estrangers arribats el 2009 a 9,1 milions el 2010). Quant a la distribució de les estades turístiques per tipologia d'allotjament, el total de turistes s'allotgen en un 74,1% a la categoria d'hotels i similars, dels quals un 61,7% d'aquests tenen servei de paquet turístic i el 38,3% restant vénen sense paquet turístic. La variació respecte de l'any 2009 ha estat un increment del 2,6% dels allotjats a hotels i similars; en canvi, els allotjats a la resta d'allotjaments ha disminuït un 9,5%, amb un augment de la quota hotelera de 2,5 punts.

L'estacionalitat mesurada per la variació en el nombre de turistes en la temporada mitjana-baixa presenta una variació negativa de 3,5 punts, tenint en compte que l'any 2009 el total d'arribades en aquesta temporada era del 19,8% i el 2010 ha estat del 16,3%. D'acord amb un indicador sintètic de l'estacionalitat calculat amb l'índex de Gini, hi ha un empitjorament de l'estacionalitat de 0,0409 punts, que en termes d'una equidistribució igual per mesos de la mitjana de les arribades és d'un -6,63%. Aquest empitjorament de l'estacionalitat es deu principalment al comportament del mercat espanyol, que cau un 21,8% en la temporada mitjana-baixa, mentre els estrangers ho fan en un 17,1%.

L'ocupació sobre la planta oberta hotelera de les Balears indica un augment de la mitjana anual de 3,4 punts, que se situa en el 69,6%. A Mallorca també se situa en el 69,6%, a Menorca se situa en el 69,5% i a Eivissa i Formentera se situa en el 70% (el màxim per illes).

Finalment, les dades d'EGATUR 2010 publicades per l'Institut d'Estudis Turístics (IET) reflecteixen que els turistes han gastat a les Illes Balears un total de 8.753 milions d'euros, un 0,5% més que al llarg de l'any 2009. La despesa mitjana per turista ha assolit els 953 euros, amb un decreixement de l'1,2%). Altrament, la despesa mitjana per turista i dia ha estat de 110 euros, amb una recuperació del 6,7%.

9.1

INTRODUCCIÓ

L'Observatori del Turisme, adscrit a la direcció general de Planificació Estratègica de la Conselleria de Turisme i Treball, és l'organisme responsable de la publicació de l'Informe "El turisme a les Illes Balears. Anuari 2010", el qual preveu les dades principals del turisme a les Illes Balears. En edicions anteriors aquest informe estava elaborat pel CITTIB.

L'informe 2010 presenta una sèrie de canvis metodològics que han comportat algunes modificacions respecte a la informació disponible en edicions anteriors. En concret les dades relatives a les arribades de turistes a les Illes Balears, s'ajusten a les dades de l'Enquesta de Moviments Turístics a Fronteres (Frontur) i de l'Enquesta de Despesa Turística (Egatur), per la qual cosa, presenten una menor desagregació per nacionalitats, i el turisme espanyol no inclou la via marítima. Les dades per al conjunt de l'any només estan disponibles per al conjunt regional, mentre que en l'àmbit d'illes només estan disponibles per al segon semestre, i no es disposa d'una estimació global per al conjunt de l'any, per la qual cosa, s'ha desestimat aquesta informació insular. Les dades per tipus d'allotjament es desagreguen en hotels i similars i resta d'allotjament i l'organització del viatge discrimina entre

aquells que s'han gestionat via paquet turístic i sense paquet turístic. Aquestes mateixes limitacions es donen per a l'anàlisi de les estades, estada mitjana i despesa dels turistes. Sí que s'amplia la informació mensual relativa a aquestes dades, la qual cosa ha permès ampliar l'anàlisi de l'estacionalitat a tot aquest conjunt de dades. També s'han modificat les dades de l'ocupació dels establiments turístics, que ara es circumscriu a la informació facilitada per l'INE a partir de les seves enquestes d'Ocupació Hotelera (EOH), Apartaments Turístics (EOAT) i Allotjaments de Turisme Rural (EOTR). Per altra banda es manté la informació disponible sobre l'oferta turística i s'amplia la informació a ports esportius i camps de golf. Igualment s'ha ampliat la informació relativa a les dades de mercat de treball relatives al sector turístic, amb una major desagregació de les activitats econòmiques, contractació, i desagregació de les ocupacions més contractades en el sector turístic, així com, l'evolució per mesos, que ha permès ampliar també l'anàlisi de l'estacionalitat a les dades del mercat de treball. Malgrat aquests canvis significatius en la informació disponible s'ha intentat respectar al màxim l'estructura de l'índex de les edicions anteriors⁴⁴.

⁴⁴ Sobre la importància de les estadístiques turístiques i la necessitat de racionalitzar el disseny de dades, assegurar l'elaboració de les estadístiques turístiques bàsiques i la seva continuïtat en el temps, disposar de dades fiables en l'àmbit de les illes, elaborades amb metodologies contrastades, homologades i homogènies, comparables amb la resta de comunitats autònomes, vegeu l'epígraf d'introducció a l'apartat de Turisme de les memòries del CES dels anys 2002 a 2005.

9.2.

EVOLUCIÓ DELS PRINCIPALS MERCATS TURÍSTICS INTERNACIONALS COMPETIDORS DE LES BALEARS

L'informe sobre la competitivitat del sector turístic que, elaborat pel CES⁴⁵, ha definit que les principals destinacions turístiques internacionals, per ordre d'importància, que competeixen amb les Illes Balears en el mateix segment de sol i platja són –a part de les principals destinacions turístiques de l'Estat (les Illes Canàries, Andalusia, Catalunya i la Comunitat Valenciana)– les següents: el sud de la Mediterrània (Turquia, Tunísia, Egipte i el Marroc); el nord de la Mediterrània (Croàcia, Bulgària, Grècia i Itàlia); el Carib i Amèrica (la República Dominicana, Cuba, Puerto Rico, Mèxic, el Brasil i Costa Rica), i Àsia i el Pacífic (Tailàndia, Indonèsia i Malàisia).

Espanya representa la destinació principal, amb 52,7 milions de turistes; la segueix en importància l'altra gran destinació madura, que és Itàlia, amb 43,6 milions. Com a destinacions emergents destaquen Turquia, amb 27 milions de turistes; Malàisia, amb 24,6 milions; i Mèxic, amb 22,4 milions. (Vegeu el quadre I-40).

⁴⁵ Vegeu: *Informe sobre la competitivitat del sector turístic de les Illes Balears*, Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, Palma, 2006.

QUADRE I-40. INGRESSOS I TURISTES DE LES PRINCIPALS DESTINACIONS COMPETIDORES DE LES BALEARS ORDENADES PER LA POTENCIALITAT COMPETIDORA (2007-2010)

Països i regions	Ingressos* (milers de milions de dòlars)				Turistes (milers)				Despesa mitjana (dòlars/turista)						
	2007	2008	2009	2010	% 10/09	2007	2008	2009	2010	% 10/09	2007	2008	2009	2010	% 10/09
Espanya	57,6	61,6	53,2	52,5	-1,3	58,7	57,2	52,2	52,7	1,0	981,3	1076,9	1019,2	996,2	-2,3
Mediterrània sud	37,6	43,1	41,5	42,7	3,0	47,0	52,2	52,6	57,3	8,9	800,0	825,7	788,0	745,2	-5,4
Turquia	18,5	22,0	21,3	20,8	-2,3	22,2	25,0	25,5	27,0	5,9	833,3	880,0	835,3	770,4	-7,8
Egipte	9,3	11,0	10,8	12,5	15,7	10,6	12,3	11,9	14,1	18,5	877,4	894,3	907,6	886,5	-2,3
Tunísia	2,6	3,0	2,8	2,7	-1,8	6,8	7,0	6,9	6,9	0,0	382,4	421,4	398,6	391,3	-1,8
El Marroc	7,2	7,2	6,6	6,7	1,5	7,4	7,9	8,3	9,3	12,0	973,0	905,1	795,2	720,4	-9,4
Mediterrània nord	71,0	78,0	67,3	63,4	-5,8	74,4	73,8	73,1	64,6	-11,6	953,6	1056,9	920,7	981,4	6,6
Croàcia**	9,3	11,0	8,9	8,3	-6,7	9,3	9,4	9,3	-	-	994,6	1170,2	957,0	-	-
Bulgària	3,5	4,2	3,7	3,6	-2,7	5,2	5,8	5,7	6,0	5,3	673,1	724,1	649,1	600,0	-7,6
Grècia	15,5	17,1	14,5	12,7	-12,4	16,2	15,9	14,9	15,0	0,7	956,8	1075,5	973,2	846,7	-13,0
Itàlia	42,7	45,7	40,2	38,8	-3,5	43,7	42,7	43,2	43,6	0,9	977,1	1070,3	930,6	889,9	-4,4
Carib i Amèrica	29,5	31,4	28,3	29,9	5,5	38,2	39,8	38,2	40,0	4,8	773,3	787,6	741,7	747,3	0,7
Rep. Dominicana	4,1	4,2	4,1	4,2	2,4	4,0	4,0	4,0	4,1	2,5	1025,0	1050,0	1025,0	1024,4	-0,1
Mèxic	12,9	13,3	11,3	11,9	5,3	21,4	22,6	21,5	22,4	4,2	602,8	588,5	525,6	531,3	1,1
Cuba	2,1	2,3	2,1	2,2	5,8	2,1	2,3	2,4	2,5	3,7	1014,2	974,0	863,1	880,0	2,0
Brasil	5,0	5,8	5,3	5,9	11,3	5,0	5,1	4,8	5,2	8,3	990,0	1137,3	1104,2	1134,6	2,8
Puerto Rico	3,4	3,5	3,5	3,6	3,5	3,7	3,7	3,6	3,7	4,2	924,1	948,9	977,5	970,3	-0,7
Costa Rica	2,0	2,3	2,1	2,1	1,4	2,0	2,1	1,9	2,1	9,4	1023,2	1091,4	1078,1	1000,0	-7,2
Àsia i Pacífic	36,0	40,9	38,0	45,1	18,7	41,0	42,9	44,0	47,4	7,7	878,9	953,8	863,6	951,5	10,2
Taiilàndia	16,7	18,2	15,9	19,8	24,5	14,5	14,6	14,1	15,8	12,1	1154,9	1248,3	1127,7	1253,2	11,1
Indonèsia	5,3	7,4	6,3	7,0	11,1	5,5	6,2	6,3	7,0	11,1	963,6	1193,5	1000,0	1000,0	0,0
Malàisia	14,0	15,3	15,8	18,3	15,8	21,0	22,1	23,6	24,6	4,2	666,7	692,3	669,5	743,9	11,1
Total	231,7	255,0	228,3	233,6	2,3	259,2	265,9	260,1	262,0	0,7	893,7	958,9	877,7	891,6	1,6

Font: OMT (e-library) Tourism factbook i Observatori del Turisme.

* Ingressos de les entitats turístiques.

** Dades no disponibles del nombre de turistes.

L'evolució relativa de les taxes de creixement en el nombre de turistes internacionals per a l'any 2010 mostra una diferència clara entre les destinacions madures principals, com ara Espanya i Itàlia, amb taxes de l'1% i el 0,9% respectivament, i les destinacions emergents, entre les quals Egipte és la zona més expansiva, amb un creixement del 18,5%. També es pot observar que per segon any les destinacions de la Mediterrània sud sumen més turistes que Espanya, i que aquesta diferència es va accentuant, així per a l'any 2009 sumaven més de 400.000 turistes més i per a l'any 2010 ja sumen més de 4,6 milions de turistes.

Pel que fa als ingressos internacionals, les destinacions més importants que superen els 10.000 milions de dòlars són, per ordre d'importància, Espanya, Itàlia, Turquia, Tailàndia, Malàisia, Grècia, Egipte i Mèxic. En termes interanuals i per grans àrees regionals, les regions que creixen són Àsia Pacífic (18,7%), Carib i Amèrica (5,5%) i Mediterrània sud (3%). En canvi només decreix la Mediterrània nord en un 5,8%.

L'any 2010 es pot comprovar que la despesa mitjana entre les destinacions més madures, que són Espanya i Itàlia, és de 996,2 i 889,9 dòlars per turista, respectivament. Quant als països turísticament emergents, superen la ràtio espanyola Tailàndia, el Brasil, República Dominicana, Costa Rica i Indonèsia. La destinació internacional amb una despesa per turista més alta és Tailàndia, amb 1.253 dòlars i també és la que més creix (11,1%), i la destinació internacional amb una despesa per turista més baixa és Tunísia, amb 391 dòlars. La destinació que menys creix és Grècia amb una caiguda del 13%.

9.3.

L'ÍNDEX DE POSICIÓ COMPETITIVA TURÍSTICA DE LES BALEARS (IPCTB)

El càlcul de l'índex de posició competitiva turística de les Balears (IPCTB) pondera per a aquestes 21 destinacions les evolucions relatives pel que fa als tipus de canvi (TCEN) i les taxes d'inflació (IPR) respecte de les Balears, de manera que una devaluació de les seves monedes (en bona part indexades al dòlar) o una taxa d'inflació més petita en determina una millora de la posició competitiva en relació amb les Balears⁴⁶.

Com es pot comprovar, l'evolució d'aquest índex inclou el període comprès entre el primer trimestre del 2000 i el quart del 2010⁴⁷, i se'n pot estudiar l'evolució de manera agregada per a les 21 destinacions seleccionades. (Vegeu el gràfic I-20).

La seva evolució en el darrer any ens indica que l'IPCTB ha empitjorat un 1,4%, a partir del darrer trimestre del 2009 i fins al darrer del 2010, ja que la revaloració euro/dòlar (TCEN) és d'un 2,2%, calculat com una mitjana ponderada d'aquestes 21 destinacions, i l'índex de posició competitiva turística de les Balears en preus (IPR) és d'un -0,8%, per la qual cosa, la rebaixa ponderada de

⁴⁶ Una disminució del valor de l'IPCTB indica una millora relativa de la posició competitiva de les Illes Balears contra les 21 destinacions principals competidores seves en el segment de sol i platja; un augment indica el contrari.

⁴⁷ A partir del segon trimestre del 2005, l'actualització de l'IPCTB s'ha fet per part del CITTIB. En aquesta edició l'actualització s'ha fet per part de l'Observatori del Turisme.

preus no ha compensat la revalorització ponderada del tipus de canvi.

moviments turístics en fronteres (FRONTUR) dels turistes estrangers i de FAMILIATUR respecte dels espanyols.

9.4.

L'EVOLUCIÓ DE LES BALEARS EN RELACIÓ AMB LES COMUNITATS AUTÒNOMES COMPETIDORES DE LES ILLES EN TURISME NACIONAL I INTERNACIONAL

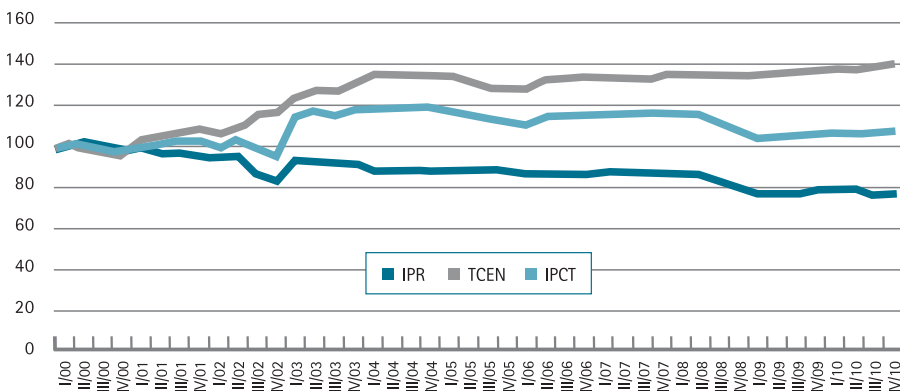
En aquest apartat ens referim a l'evolució del nombre de turistes nacionals i internacionals, a les estades i a l'estada mitjana dels anys 2009 i 2010 a les comunitats autònomes que l'informe sobre la competitivitat del sector turístic del CES ha definit com a principals competidores de les Balears (vegeu l'apartat 9.2.). Aquestes dades s'han obtingut a partir de les enquestes de

9.4.1 L'EVOLUCIÓ DE LES ILLES BALEARS EN RELACIÓ AMB LES COMUNITATS AUTÒNOMES COMPETIDORES EN EL SEGMENT DE SOL I PLATJA EN TURISME NACIONAL

Pel que fa al turisme nacional, les Illes Balears és l'única comunitat que té un creixement del nombre de viatges, amb un augment del 0,7%. La resta de comunitats disminueixen el nombre de viatges. Destaca sobretot la Comunitat Valenciana, en què disminueixen un 13,2%. Andalusia i Catalunya continuen liderant el rànquing de comunitats autònomes per nombre de viatges, amb 26,5 milions de viatges i 21,1 milions, respectivament. Les Illes Balears assolixen els 2,8 milions de

Gràfic I-20

L'indicador trimestral de posició competitiva turística (IPCT) de les Balears en preus (2000-2010)

Font: elaboració pròpia.

viatges i representen una quota de mercat de l'1,9% sobre el total de viatges nacionals. Per a les Canàries aquestes dades són de 5 milions de viatges amb una quota del 3,4%. (Vegeu el quadre I-41).

Quant al nombre d'estades totals, se segueix la mateixa tendència que el nombre de viatges. Les dades indiquen una caiguda general, llevat de les Illes Balears, que augmenten un 7%, i destaca Catalunya, amb una caiguda de les estades de l'11%. En valors absoluts, Andalusia és la comunitat autònoma líder pel que fa al nombre d'estades, amb 120,6 milions. Els dos arxipèlags registren 25,4 milions d'estades a les Canàries i 16,8 milions a les Illes Balears, amb una quota d'estades respecte del mercat nacional del 3,9% i 2,6%, respectivament.

La Comunitat Valenciana és la comunitat on augmenta més l'estada mitjana, que ho fa en un 7,6%, seguida de les Illes Balears, amb un 6,3%. L'estada mitjana més alta la tenen les Illes Balears, amb 6,1 dies (un dia més que Canàries), i la més baixa, Catalunya, amb 3,6 dies. La d'Espanya és de 4,3 dies.

9.4.2 L'EVOLUCIÓ DE LES ILLES BALEARS EN RELACIÓ AMB LES COMUNITATS AUTÒNOMES COMPETIDORES EN EL SEGMENT DE SOL I PLATJA EN TURISME INTERNACIONAL

Pel que fa al turisme internacional, Catalunya, amb un creixement del 3,7%, lidera el rànquing de comunitats autònomes per nombre de turistes estrangers, amb 13,2 milions, seguida de les Balears,

amb 9,2 milions de turistes, un creixement de l'1,7% i una quota de mercat del 17,4%. Les Canàries registren 8,6 milions de turistes i té el creixement més important (4,9%). Andalusia i la Comunitat Valenciana són les úniques que presenten un decreixement respecte el 2009, amb un -0,3% i -1,4%, respectivament. Espanya arriba als 52,7 milions de turistes estrangers, amb un increment del 0,95%. Per tant, s'observa una millora del turisme internacional a totes les comunitats respecte a l'any anterior, quan tots els creixements varen ser negatius, llevat d'Andalusia i la Comunitat Valenciana. (Vegeu el quadre I-42).

Quant al nombre d'estades, les Illes Balears és la comunitat autònoma que en perd més, amb una caiguda del 5,8%, i presenten una quota de mercat en estades del 15,9%. Catalunya presenta el guany més important amb el 8,7%, seguida de les Illes Canàries, amb un 3%, i la Comunitat Valenciana amb un 1,4%. Espanya perd el 0,7% respecte del 2009. Aquesta disminució de les estades a les Balears es pot explicar per la disminució de l'estada mitjana en un 7,45%, que és el decreixement més important en comparació amb la resta de comunitats. Totes les comunitats registren variacions negatives de l'estada mitjana, excepte Catalunya i la Comunitat Valenciana.

L'estada mitjana més alta és de 12,5 dies a la Comunitat Valenciana, i la més baixa és la de Catalunya, amb 8,2 dies. Les Illes Balears se situen en els 8,7 dies (1,8 dies menys que les Canàries), i l'estada mitjana espanyola és de 9,6 dies.

QUADRE I-41. EVOLUCIÓ DELS VIATGES, ESTADES I ESTADA MITJANA DE LES BALEARS EN RELACIÓ AMB LES CA ESPANYOLES COMPETIDORES DE LES BALEARS EN TURISME NACIONAL (2007-2010)

Viatges							
	2007	2008	% var. 08/07	2009	% var. 09/08	2010	% var. 10/09
Espanya	146.781.703	157.614.545	7,38	158.849.805	0,78	148.591.192	-6,46
Andalusia	27.855.906	28.456.420	2,16	29.254.836	2,81	26.526.980	-9,32
Balears, Illes	2.670.718	2.970.993	11,24	2.743.399	-7,66	2.762.250	0,69
Canàries, Illes	4.024.507	4.308.093	7,05	5.146.257	19,46	5.002.772	-2,79
Catalunya	21.178.216	22.843.296	7,86	23.022.469	0,78	21.145.840	-8,15
C. Valenciana	15.717.548	17.323.886	10,22	18.138.568	4,70	15.748.179	-13,18
Estades							
Espanya	660.186.882	681.693.979	3,26	683.866.501	0,32	643.721.775	-5,87
Andalusia	130.412.439	129.742.537	-0,51	131.238.427	1,15	120.610.865	-8,10
Balears, Illes	17.620.197	16.851.935	-4,36	15.717.668	-6,73	16.822.811	7,03
Canàries, Illes	21.556.458	21.450.959	-0,49	25.930.150	20,88	25.406.663	-2,02
Catalunya	85.603.589	88.852.133	3,79	85.880.576	-3,34	76.388.088	-11,05
C. Valenciana	86.921.725	88.740.458	2,09	90.599.866	2,10	84.662.987	-6,55
Estada mitjana							
Espanya	4,50	4,33	-3,84	4,31	-0,46	4,33	0,63
Andalusia	4,68	4,56	-2,61	4,49	-1,61	4,55	1,35
Balears, Illes	6,60	5,67	-14,03	5,73	1,01	6,09	6,30
Canàries, Illes	5,36	4,98	-7,04	5,04	1,19	5,08	0,79
Catalunya	4,04	3,89	-3,77	3,73	-4,10	3,61	-3,16
C. Valenciana	5,53	5,12	-7,37	4,99	-2,49	5,38	7,63

Font: IET. FAMILITUR (Moviments Turístics dels Espanyols).

QUADRE I-42. EVOLUCIÓ DELS TURISTES, ESTADES I ESTADA MITJANA DE LES BALEARS EN RELACIÓ AMB LES CA ESPANYOLES COMPETIDORES DE LES BALEARS EN TURISME INTERNACIONAL (2007-2010)

Turistes							
	2007	2008	% var. 08/07	2009	% var. 09/08	2010	% var. 10/09
Espanya	58.665.504	57.192.014	-2,51	52.177.640	-8,77	52.672.370	0,95
Andalusia	8.429.556	7.975.202	-5,39	7.465.415	-6,39	7.442.711	-0,30
Balears, Illes	9.956.426	10.020.782	0,65	9.024.439	-9,94	9.179.349	1,72
Canàries, Illes	9.454.984	9.356.641	-1,04	8.207.486	-12,28	8.610.972	4,92
Catalunya	15.233.723	14.344.334	-5,84	12.704.584	-11,43	13.169.164	3,66
C. Valenciana	5.713.180	5.713.312	0,00	5.096.340	-10,80	5.024.558	-1,41

continua

QUADRE I-42. EVOLUCIÓ DELS TURISTES, ESTADES I ESTADA MITJANA DE LES BALEARS EN RELACIÓ AMB LES CA ESPANYOLES COMPETIDORES DE LES BALEARS EN TURISME INTERNACIONAL (2007-2010)

Estades							
	2007	2008	% var. 08/07	2009	% var. 09/08	2010	% var. 10/09
Espanya	542.993.204	542.275.946	-0,13	505.070.906	-6,86	501.530.911	-0,70
Andalusia	99.708.937	93.830.821	-5,90	90.877.264	-3,15	87.336.779	-3,90
Balears, Illes	87.085.246	90.085.777	3,45	84.803.027	-5,86	79.854.990	-5,83
Canàries, Illes	98.757.861	99.251.158	0,50	87.659.662	-11,68	90.272.698	2,98
Catalunya	108.535.397	105.197.561	-3,08	98.606.359	-6,27	107.192.518	8,71
C. Valenciana	71.276.288	72.944.393	2,34	61.927.691	-15,10	62.810.827	1,43

Estada mitjana							
	2007	2008	% var. 08/07	2009	% var. 09/08	2010	% var. 10/09
Espanya	9,3	9,5	2,15	9,7	2,11	9,6	-1,03
Andalusia	11,8	11,8	0,00	12,2	3,39	11,7	-4,10
Balears, Illes	8,7	9,0	3,45	9,4	4,44	8,7	-7,45
Canàries, Illes	10,4	10,6	1,92	10,7	0,94	10,5	-1,87
Catalunya	7,2	7,4	2,78	7,8	5,41	8,2	5,13
C. Valenciana	12,5	12,8	2,40	12,2	-4,69	12,5	2,46

Font: IET. FRONTUR (Moviments Turístics en Fronteres) i EGATUR.

9.5.

ANÀLISI SINTÈTICA DELS PRINCIPALS INDICADORS DE DEMANDA DELS TURISTES ESTRANGERS A LES ILLES BALEARS: TURISTES ARRIBATS, ESTADA MITJANA, ESTADES TOTALES I DESPESA DELS TURISTES

L'estudi gràfic que es presenta a continuació inclou una anàlisi sintètica del nombre de turistes estrangers arribats i l'estada mitjana, que ens expliquen el comportament de les estades. A causa dels canvis estadístics de les dades proporcionades per l'Observatori del Turisme (vegeu l'apartat 9.1), aquest any l'anàlisi de la demanda fa referència als turistes

estrangers, i s'hi torna a incorporar l'indicador de despesa, referit en aquest cas als turistes estrangers. El lector trobarà tot aquest conjunt de variables desagregades de manera molt més detallada en els apartats següents. (Vegeu els gràfics I-21 a I-24).

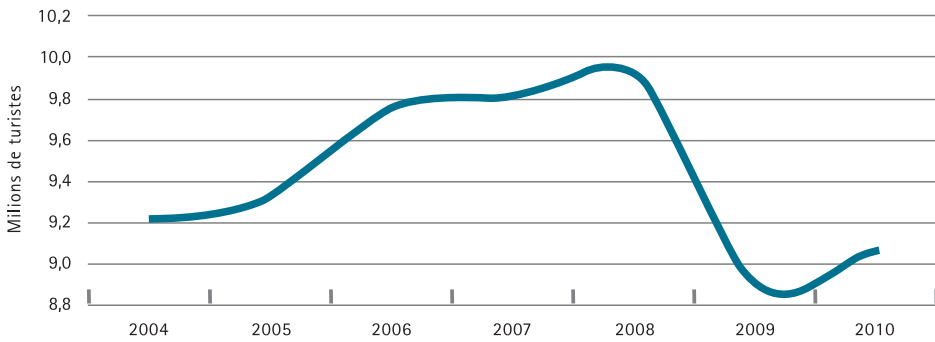
En primer lloc, si ens fixam amb el gràfic del nombre de turistes estrangers arribats, veim que presenta un creixement al llarg del quinquenni 2004-2008, que es romp amb una disminució important l'any 2009. L'any 2010 es produeix una recuperació d'un 1,8% (es passa de 8,9 milions de turistes estrangers arribats el 2009 a 9,1 milions). Seguidament, podem observar l'evolució de l'estada mitjana dels turistes estrangers que, per a l'any 2010, fluctua a la inversa dels arribats; és a dir, quan augmenta el nombre

d'arribats estrangers disminueix l'estada mitjana, i se situa el 2010 en els 8,6 dies (un -7,8% respecte del 2009). Pel que fa al total de les estades dels turistes estrangers, després de diverses oscil·lacions des del 2004 fins al 2008, observam que, des d'aquest any, ha anat disminuint fins a situar-se en els 78,3 milions d'estades

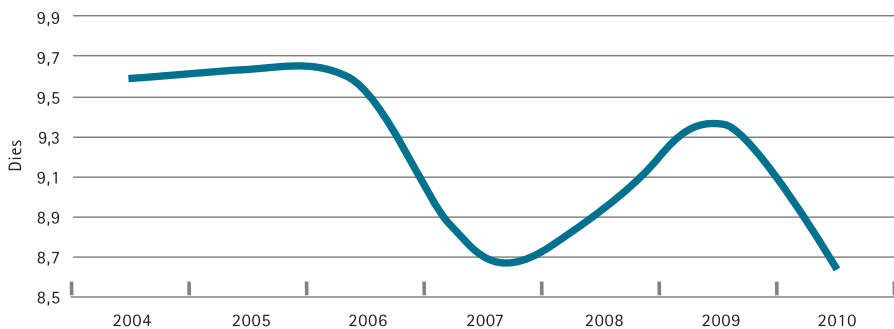
el 2010 (un -6,2% menys que el 2009, que varen ser 83,4 milions d'estades). Finalment, pel que fa a la despesa dels turistes estrangers, l'any 2008 en vàrem tenir el valor màxim amb 9.300 milions d'euros, que va disminuir un 7,9% l'any 2009 i ha remuntat un 0,8% l'any 2010 amb 8.600 milions d'euros.

Gràfic I-21
Arribades de turistes estrangers (2004-2010)

Font: L'Observatori de Turisme.

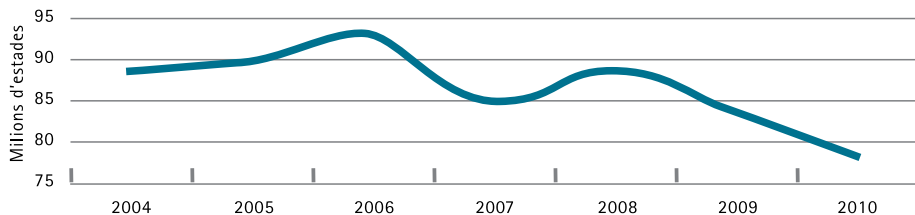
Gràfic I-22
Estada mitjana dels turistes estrangers (2004-2010)

Font: L'Observatori de Turisme.

Gràfic I-23

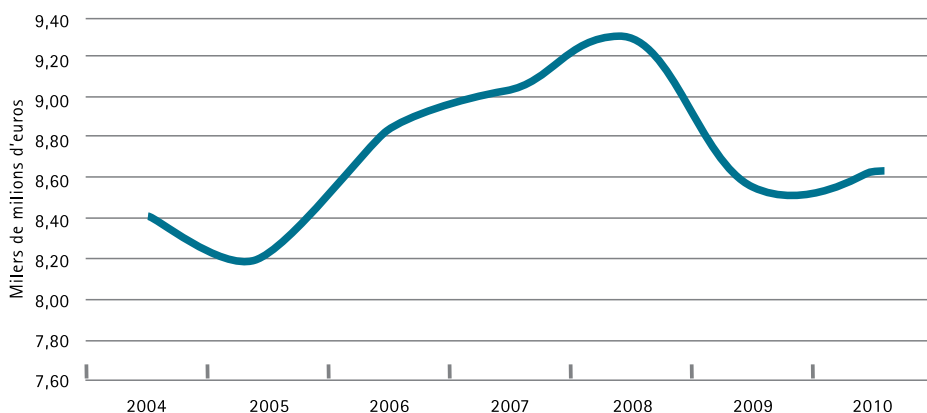
Estada de turistes estrangers (2004–2010)

Font: L'Observatori de Turisme.

Gràfic I-24

Despesa dels turistes estrangers (2004–2010)

Font: L'Observatori de Turisme.

9.6.

LA DEMANDA TURÍSTICA A LES BALEARS DES DEL PUNT DE VISTA DE LES ARRIBADES

En aquest apartat analitzam els punts següents: el nombre de turistes arribats a les Balears per país de residència, per tipus d'allotjament i organització del viatge i el *hub* de l'aeroport de Palma i el transport aeri de baix cost. El mercat

nacional no inclou els turistes arribats per via marítima.

9.6.1 EL NOMBRE DE TURISTES ARRIBATS A LES BALEARS

Les Balears han sumat un total d'11.047.556 turistes, cosa que representa una disminució del 0,9% en comparació amb els 11.142.669 turistes arribats el 2009. (Vegeu el quadre I-43)

QUADRE I-43. ARRIBADA DE TURISTES A LES ILLES BALEARS PER PAÍS DE RESIDÈNCIA (2009-2010)

	2009	2010	Var. 10/09
Alemanya	3.607.240	3.592.939	-0,4
Regne Unit	2.819.877	2.737.562	-2,9
Itàlia	407.006	520.744	27,9
Països Baixos	200.328	301.583	50,5
Suïssa	255.032	282.831	10,9
França	330.798	312.300	-5,6
Altres	1.292.670	1.323.854	2,4
Estrangers	8.912.951	9.071.813	1,8
Espanyols	2.229.718	1.975.743	-11,4
Total	8.912.951	9.071.813	1,8

Nota: El mercat nacional no inclou l'arribada de turistes per via marítima.

Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-44. ARRIBADA DE TURISTES A LES ILLES BALEARS PER TIPUS D'ALLOTJAMENT I ORGANITZACIÓ DEL VIATGE (2009-2010)

	2009	2010	Var. 10/09
Hotels i similars	6.492.899	6.862.456	5,7
Amb paquet turístic	4.071.118	4.369.816	7,3
Sense paquet turístic	2.421.781	2.492.640	2,9
Resta allotjament	2.420.050	2.209.362	-8,7
INTERNACIONAL	8.912.949	9.071.818	1,8
Hotels i similars	1.483.326	1.320.236	-11,0
Amb paquet turístic	797.951	680.949	-14,7
Sense paquet turístic	685.375	639.287	-6,7
Resta allotjament	746.391	655.504	-12,2
NACIONAL	2.229.717	1.975.740	-11,4
Hotels i similars	7.976.225	8.182.692	2,6
Amb paquet turístic	4.869.069	5.050.765	3,7
Sense paquet turístic	3.107.156	3.131.927	0,8
Resta allotjament	3.166.441	2.864.866	-9,5
TOTAL	11.142.666	11.047.558	-0,9

Nota: El mercat nacional no inclou l'arribada de turistes per via marítima.

Font: L'Observatori de Turisme.

Les arribades dels estrangers han fet un total de 9.071.813, xifra que creix un 1,8%. Els espanyols han sumat 1.975.743 arribades, i amb una caiguda de l'11,4% expliquen la caiguda general del nombre de turistes arribats. Veim, doncs, que els turistes estrangers constitueixen el 82,1% del total de les arribades (2,1 punts més que l'any anterior), mentre que els espanyols no arriben al 18% restant.

9.6.1.1. Les arribades turístiques per país de residència

Els turistes estrangers segons el país de residència es comporten de la manera següent: hi ha hagut 3,6 milions de turistes alemanys, que, amb una caiguda del 0,4%, representen el 32,5% del total del turisme, que és el percentatge més important. Els britànics arribats han estat 2,7 milions, disminueixen un 2,9% i representen el 24,8% de les arribades totals. Cal destacar, que malgrat que el turisme italià i holandès només representi el 4,7% i 2,7%, respectivament, presenten un creixement considerable respecte del 2009, amb un 27,9% més de turistes italians i un 50,5% més d'holandesos. Les tres nacionalitats més importants en nombre de turistes estrangers són l'alemanya, la britànica i la italiana, que aglutinen el 74,7% de total de les arribades dels estrangers.

9.6.1.2. Les arribades turístiques per tipus d'allotjament i organització del viatge

L'anuari 2010 de l'Observatori del Turisme distingeix dos tipus d'allotjaments: hotels i similars i resta d'allotjaments, i dins de la categoria dels hotels i similars classifica els

que ofereixen paquet turístic i els que no⁴⁸. (Vegeu el quadre I-44).

El total de turistes s'allotgen en un 74,1% a la categoria d'hotels i similars, dels quals un 61,7% tenen servei de paquet turístic, i el 38,3% restant ve sense paquet turístic. La variació respecte de l'any 2009 ha estat un increment del 2,6% dels allotjats a hotels i similars; en canvi, els allotjats a la resta d'allotjaments ha disminuït un 9,5%, amb un augment de la quota hotelera de 2,5 punts.

Quant als turistes estrangers arribats a les Illes Balears, un 75,6% s'allotja a la categoria d'hotels i similars, dels quals un 63,7% tenen servei de paquet turístic, i el 36,3% restant ve sense paquet turístic. La variació respecte de l'any 2009 ha estat un increment del 5,7% dels allotjats a hotels i similars; en canvi, els allotjats a la resta d'allotjaments ha disminuït un 8,7%, la qual cosa explica un creixement de la quota hotelera de 2,8 punts.

Els turistes nacionals s'allotgen en un 66,8% a hotels i similars, dels quals un 51,6% utilitza paquet turístic i el 48,4% ve sense paquet turístic. Com a conseqüència de la disminució del nombre d'arribats espanyols, els allotjats en qualsevol de les categories també ha disminuït, en un 11% als hotels i similars i en un 12,2% a la resta d'allotjaments. Aquesta major disminució de la resta d'allotjaments explica també que en el segment dels espanyols s'hagi donat una millora relativa de la quota hotelera de 0,3 punts.

⁴⁸ El paquet turístic és un producte que es comercialitza de forma única i que conté dos o més serveis de caràcter turístic (allotjament, manutenció i transport), pel qual s'abona un preu global que el consumidor no és capaç d'establir en un preu individual per cada servei que se li presta.

9.6.2. EL HUB DE L'AEROPORT DE PALMA I EL TRANSPORT AERI DE BAIX COST I BAIX PREU⁴⁹

El total d'arribades i de sortides de Palma del trànsit de l'aeroport de connexió va sumar 7,05 milions de passatgers, amb un creixement respecte del 2009 del 3,8%. Observam un creixement positiu en la majoria dels casos, i destaquen, sobretot, els passatgers que arriben de la Península o de Portugal i continuen el seu viatge cap a ciutats europees; és a dir, que fan escala a Palma, que ha crescut un 16,6% el 2010. Això explica que els passatgers que arriben de la Península o de Portugal que resten a Mallorca hagi disminuït un 28,9%. (Vegeu el quadre I-45).

Amb referència als vols de baix cost i baix preu⁵⁰, cal remarcar que al llarg de l'any 2010 han arribat més de 7 milions de passatgers, amb un creixement del 4,1% (4,4 punts per sota de la mitjana de l'Estat). Cal destacar que les Balears representen el 21,9% del total d'entrades de passatgers en companyies aèries de baix cost i baix preu, la més elevada del conjunt de l'Estat, i supera Catalunya, amb 6,4 milions d'entrades i amb un pes del 20%. El total de passatgers entrats a l'Estat és de 32,1 milions, amb un creixement del 8,1%. Els aeroports que més creixen a l'Estat són Madrid (24%) i Canàries (22,1%). Per illes es pot observar un creixement generalitzat, però destaca Eivissa amb un increment del 23,7%, només superat per Madrid. Palma creix un 0,7% i Maó un 6%. (Vegeu el quadre I-46).

⁴⁹ Sobre les explicacions del *hub*, baix cost i baix preu, vegeu la *Memòria del CES 2006*, pàg. 194-195

⁵⁰ La diferència és que en el cas del baix preu sí que es poden comprar els tiquets a les agències de viatge.

9.7.

LA DEMANDA DEL TURISME ESTRANGER A LES ILLES BALEARS DES DEL PUNT DE VISTA DE L'ESTADA MITJANA I LES ESTADES⁵¹

En aquest apartat analitzam, en primer lloc, l'estada mitjana per temporades, per país de residència i per tipus d'establiment del turisme estranger. A continuació, estudiem els mateixos ítems respecte de l'anàlisi de les estades.

9.7.1 L'ESTADA MITJANA PER TEMPORADA MITJANA-ALTA I MITJANA-BAIXA PER PAÍS DE RESIDÈNCIA I PER TIPUS D'ESTABLIMENT

L'estada mitjana és de 8,6 dies i ha disminuït en 0,8 dies (-8,5%). La variació respecte a l'any anterior és positiva a la temporada mitjana-baixa, amb 10,2 dies (0,5 dies més), i la variació és negativa en el cas de la temporada mitjana-alta, amb 8,5 dies (0,8 dies menys). (Vegeu el quadre I-47).

Pel que fa a les principals nacionalitats estrangeres (alemanys, britànics i altres), també afecta als tres grups la disminució de l'estada mitjana. Així, els resultats són els següents: una caiguda del 6,6% quant als alemanys (de 9,1 dies a 8,5), un -9,8% quant als britànics (de 9,2 dies a 8,3 dies), i un -7,1% pel que fa als altres estrangers

⁵¹ Els canvis metodològics introduïts per l'Observatori del Turisme limiten l'anàlisi de les dades anuals d'aquest apartat al turisme estranger i pel total d'estades en el conjunt regional, sense disposar de dades anuals en l'àmbit insular (vegeu l'apartat 9.1.).

(de 9,4 dies a 8,6 dies). Val a dir, que si ho estudiem per temporades observem que a la temporada mitjana-baixa totes les

nacionalitats augmenten l'estada mitjana, mentre que a la temporada mitjana-alta la redueixen.

QUADRE I-45. EL HUB A L'AEROPORT DE PALMA (2006-2010)

	Arribades CE>Palma			Sortides Palma>Pen/Portugal	
	Total	Destinació (1)	Trànsits (2)	Origen (3)	Total
2006	1.279.559	778.613	500.946	277.352	778.298
2007	1.756.975	1.756.975	1.756.975	1.756.975	1.756.975
Var. 07/06	37,31	125,65	250,73	533,48	125,75
2008	2.400.277	1.863.156	537.121	454.519	991.640
Var. 08/07	36,61	6,04	-69,43	-74,13	-43,56
2009	2.414.854	1.865.759	549.095	411.702	960.797
Var. 09/08	0,61	0,14	2,23	-9,42	-3,11
2010	2.513.870	1.934.001	579.869	421.633	1.001.502
Var. 10/09	4,10	3,66	5,60	2,41	4,24

	Arribades Pen/Portugal>Palma			Sortides Palma>CE	
	Total	Destinació (4)	Trànsits (5)	Origen (6)	Total
2006	808.209	272.092	536.117	765.643	1.301.760
2007	1.756.975	1.756.975	1.756.975	1.756.975	1.756.975
Var. 07/06	117,39	545,73	227,72	129,48	34,97
2008	1.008.132	377.373	630.759	1.819.423	2.450.182
Var. 08/07	-42,62	-78,52	-64,10	3,55	39,45
2009	971.579	302.029	669.550	1.776.166	2.445.716
Var. 09/08	-3,63	-19,97	6,15	-2,38	-0,18
2010	995.646	214.763	780.883	1.759.059	2.539.942
Var. 10/09	2,48	-28,89	16,63	-0,96	3,85

(1) Passatgers que arriben de ciutats europees (CE) i resten a Mallorca.

(2) Passatgers que arriben de ciutats europees i continuen el viatge cap a la Península o Portugal.

(3) Passatgers que comencen a Mallorca el viatge cap a la Península o Portugal.

(4) Passatgers que arriben de la Península o Portugal i resten a Mallorca.

(5) Passatgers que arriben de la Península o Portugal i continuen el viatge cap a ciutats europees (CE).

(6) Passatgers que comencen a Mallorca el viatge cap a ciutats europees (CE).

Font: Departament de Planificació i Operacions. Divisió d'Operacions. Aeroport de Palma. AENA.

QUADRE I-46. ENTRADA DE PASSATGERS EN COMPANYIES AÈRIES DE BAIX COST (2010)

	Total passatgers	Percentatge vertical	% Variació interanual
TOTAL	32.086.240	100,0%	8,4
Catalunya	6.422.163	20,0%	3,5
Andalusia	4.628.626	14,4%	5,2
C. Valenciana	4.334.894	13,5%	7,8
Madrid	3.318.247	10,3%	24,0
Illes Balears	7.033.109	21,9%	4,1
Palma	5.518.128	17,2%	0,7
Maó	399.705	1,2%	6,0
Eivissa	1.115.276	3,5%	23,7
Illes Canàries	4.978.366	15,5%	22,1
Resta de CA	1.370.835	4,3%	-5,7

Font: Institut d'Estudis Turístics, a partir de dades d'AENA.

QUADRE I-47. ESTADES MITJANES DELS TURISTES ESTRANGERS A LES BALEARS PER NACIONALITATS I ALLOTJAMENT (2009-2010)

NACIONALITATS	2009			2010		
	T. mitjana- alta	T. mitjana- baixa	Mitjana	T. mitjana- alta	T. mitjana- baixa	Mitjana
Alemanys	9,2	8,9	9,1	8,4	9,4	8,5
Britànics	9,1	9,0	9,2	8,1	9,4	8,3
Altres nacionalitats	9,7	12,3	9,9	8,9	12,6	9,2
TOTAL NACIONALITATS	9,3	9,7	9,4	8,5	10,2	8,6
ALLOTJAMENT	T. mitjana- alta	T. mitjana- baixa	Mitjana	T. mitjana- alta	T. mitjana- baixa	Mitjana
Hotels i similars	8,1	7,5	8,1	7,5	7,1	7,6
Amb paquet turístic	-	-	8,6	-	-	8,1
Sense paquet turístic	-	-	7,3	-	-	6,7
Resta d'allotjaments	12,6	13,6	12,8	11,5	13,9	11,9
TOTAL ALLOTJAMENTS	9,3	9,7	9,4	8,5	10,2	8,6

Mitjana-alta: de maig a octubre.
Mitjana-baixa: de novembre a abril.

Font: L'Observatori de Turisme.

En relació amb els allotjaments, la disminució de l'estada mitjana també es dona de manera generalitzada. Les variacions són les següents: caiguda de 0,5 dies als hotels i similars (7,6 dies d'estada mitjana), 0,5 dies també als hotels i similars amb paquet turístic i 0,6 dies als que no tenen paquet turístic, amb 8,1 i 6,7 dies d'estada mitjana, respectivament. La resta d'allotjaments cau 0,9 dies amb 11,9 dies d'estada.

9.7.2 L'ANÀLISI DE LES ESTADES DELS TURISTES ESTRANGERS

Es presenta, a continuació, l'anàlisi de les estades estrangeres a les Balears per país de residència i per tipus d'allotjament i organització del viatge. Les estades s'entenen com les pernoctacions o nits que realitza un turista registrat a qualsevol establiment turístic col·lectiu o privat.

9.7.2.1 Les estades dels turistes estrangers a les Illes Balears per país de residència

El total d'estades dels turistes estrangers a les Balears assoleix els 78,3 milions d'estades, la qual cosa representa una pèrdua de 5,1 milions d'estades, amb una caiguda del 6,2% respecte del 2009. (Vegeu els quadres I-48).

Les estades segons el país de residència es distribueixen de la manera següent: el turisme alemany representa un 38,9% sobre el total de les estades estrangeres, amb 30,5 milions d'estades, un 7,2 que l'any anterior; seguidament se situa el grup dels britànics amb el 30% sobre total de les estades estrangeres, amb 22,7 milions d'estades, un

descens del 12,7%; finalment, la resta de nacionalitats representen el 32,1% de les estades estrangeres totals, amb 25,2 milions i un increment del 2%.

9.7.2.2 Les estades dels turistes estrangers a les Illes Balears per tipus d'allotjament i organització del viatge

Les estades del turisme estranger a hotels i similars representa el 66,6% del total d'estades; això fa un total de 52,2 milions d'estades i una caiguda respecte de l'any 2009 del 0,4%. Un 67,9% de les estades en hotels i similars s'ha gestionat via paquet turístic, i el 32,1% restant ho ha fet sense paquet turístic. D'aquestes dues modalitats l'única que ha crescut ha estat la de paquet turístic, que ho ha fet en un 1,8% i ha totalitzat 35,4 milions d'estades. Les estades a la resta d'allotjaments representen un 33,3% sobre el total de les estades estrangeres, i ha disminuït un 15,8% amb 26,1 milions d'estades. (Vegeu el quadre I-49).

9.8.

LA DESPESA TURÍSTICA DE LES BALEARS

Les dades d'EGATUR 2010 publicades per l'Institut d'Estudis Turístics (IET) reflecteixen que els turistes han gastat a les Illes Balears un total de 8.753⁵² milions d'euros (el 17,9% del total de l'Estat, percentatge només superat per Catalunya i les Illes Canàries, amb

⁵² Aquestes dades presenten una diferència de 124 milions d'euros més amb les publicades per l'Observatori del Turisme, a causa de les diferències d'estimació per part de l'IET pel que fa a entrades per ports.

QUADRE I-48. ESTADES DELS TURISTES ESTRANGERS A LES ILLES BALEARS PER PAÍS DE RESIDÈNCIA (2009-2010)

	2009	2010	Var. 10/09
Alemanya	32.823.659	30.457.397	-7,2
Regne Unit	25.947.684	22.664.404	-12,7
Altres	24.659.901	25.164.492	2,0
Total	83.431.244	78.286.293	-6,2

Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-49. ESTADES DELS TURISTES ESTRANGERS A LES ILLES BALEARS PER TIPUS D'ALLOTJAMENT I ORGANITZACIÓ DEL VIATGE (2009-2010)

	2009	2010	Var. 10/09
Hotels i similars	52.413.934	52.183.341	-0,4
Amb paquet turístic	34.809.966	35.445.980	1,8
Sense paquet turístic	17.603.968	16.737.361	-4,9
Resta allotjament	31.017.310	26.102.952	-15,8
Total	83.431.244	78.286.293	-6,2

Font: L'Observatori de Turisme.

un 21,5% i 18,3%, respectivament), amb una variació positiva del 0,5% (1,5 punts per sota de la mitjana del conjunt de CA). La despesa mitjana per turista ha assolit els 953 euros, amb una caiguda de l'1,2% (2,3 punts menys que la mitjana per CA). Altra-ment, la despesa mitjana per turista i dia ha estat de 110 euros, amb un creixement del 6,7% (quatre punts per sobre de la mitjana per CA). (Vegeu el quadre I-50).

9.8.1 La despesa dels turistes estrangers a les Illes Balears per país de residència, per tipus d'allotjament i organització del viatge

Segons les dades de l'Observatori del Turisme, els turistes estrangers han gastat

a les Illes Balears un total de 8.628 milions d'euros, un 0,8% més que l'any anterior. El grup que ha gastat més ha estat del del el turisme alemany, amb un total de 3.216 milions d'euros, xifra que suposa el 37,3% de total de la despesa del turisme internacional. A continuació, es troben els britànics amb una despesa de 2.417 milions d'euros, que representa el 28%. Ambdós grups han vist disminuïts la despesa en un 0,8% i 5%, respectivament. Finalment, la resta de nacionalitats han suposat el 34,7% restant, amb 2.994 milions d'euros i amb un increment respecte del 2009 del 7,9%. (Vegeu el quadre I-51).

Pel que fa a la despesa segons el tipus d'allotjament, cal destacar l'augment dels

turistes allotjats a hotels i similars, d'un 6%, que suma, així, 6.397 milions d'euros. Les dues categories d'organització del viatge també es veuen incrementades: l'organització amb paquet turístic creix un 8,7% i sense paquet turístic un 1,8%. En canvi, la resta d'allotjaments té una caiguda de l'11,7%. Se sumen, així, 2.231 milions d'euros.

Per tant, es constata que s'està donant un transvasament de fluxos turístics, des de la resta d'allotjaments cap a hotels i similars, i, en aquest segment, especialment cap a la contractació amb paquet turístic en

detrimet de la contractació sense paquet turístic.

9.8.2. Despesa mitjana diària dels turistes estrangers a les Illes Balears

La despesa mitjana dels turistes estrangers se situa en els 110,2 euros per dia, xifra que creix un 7,4% respecte del 2009 (102,6 euros). Els alemanys gasten una mitjana de 105,5 euros/dia, els britànics 106,7 i les altres nacionalitats 119. Tots els grups han vist incrementada la despesa, sobretot els britànics, amb un 8,8%. (Vegeu el quadre I-52).

QUADRE I-50. DESPESA TOTAL DELS TURISTES ESTRANGERS SEGONS COMUNITAT AUTÒNOMA DE DESTÍ PRINCIPAL. (2010)
(MILIONS D'EUROS)

	Despesa total			Despesa mitjana persona		Despesa mitjana diària	
	Total 2010	% Vertical	Variació	Euros	% Variació	Euros	% Variació
Total	48.930	100	2,0	932	1,1	98	2,7
Andalusia	7.830	16,0	5,6	1.052	6,0	90	9,9
Aragó	359	0,7	1,0	1.080	6,2	111	-12,3
Astúries	227	0,5	5,2	1.271	-0,9	103	23,7
Balears	8.753	17,9	0,5	953	-1,2	110	6,7
Canàries	8.948	18,3	-1,7	1.039	-6,3	99	-4,5
Cantàbria	265	0,5	-19,6	964	-6,0	88	-0,9
Castella-La Manxa	154	0,3	-29,3	1.032	-11,2	108	-5,2
Castella i Lleó	570	1,2	-15,0	579	-15,9	95	5,0
Catalunya	10.513	21,5	9,7	805	6,0	98	0,9
Comunitat Valenciana	4.208	8,6	3,4	838	4,9	67	1,9
Extremadura	127	0,3	8,6	679	10,2	77	-4,5
Galícia	646	1,3	-4,8	939	5,3	91	-6,7
Madrid	5.060	10,3	-0,5	1.103	3,8	150	7,3
Múrcia	641	1,3	-14,8	949	6,1	71	2,7
Navarra	100	0,2	-29,8	569	-20,9	98	5,7
País Basc	502	1,0	4,8	558	-7,2	97	-1,5
La Rioja	29	0,1	-27,7	545	-25,4	71	2,2

Font: IET, Institut d'Estudis Turístics.

QUADRE I-51. DESPESA DELS TURISTES ESTRANGERS A LES ILLES BALEARS PER PAÍS DE RESIDÈNCIA, PER TIPUS D'ALLOTJAMENT I ORGANITZACIÓ DEL VIATGE (2009-2010)			
País	2009	2010	Var. 10/09
Alemanya	3.241.551.871	3.216.795.554	-0,8
Regne Unit	2.544.831.937	2.417.441.974	-5,0
Altres	2.776.340.882	2.994.547.078	7,9
TOTAL	8.562.724.690	8.628.784.606	0,8
Allotjament	2009	2010	Var. 10/09
Hotels i similars	6.034.086.952	6.397.095.518	6,0
Amb paquet turístic	3.692.549.105	4.012.494.116	8,7
Sense paquet turístic	2.341.537.847	2.384.601.402	1,8
Resta allotjaments	2.528.637.738	2.231.689.088	-11,7
TOTAL	8.562.724.690	8.628.784.606	0,8

Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-52. DESPESA MITJANA DIÀRIA DELS TURISTES ESTRANGERS A LES ILLES BALEARS PER PAÍS DE RESIDÈNCIA, PER TIPUS D'ALLOTJAMENT I ORGANITZACIÓ DEL VIATGE (2009-2010)			
País	2009	2010	Var. 10/09
Alemanya	98,8	105,6	6,9
Regne Unit	98,1	106,7	8,8
Altres	112,6	119,0	5,7
TOTAL	102,6	110,2	7,4
Allotjament	2009	2010	Var. 10/09
Hotels i similars	115,1	122,6	6,5
Amb paquet turístic	106,1	113,2	6,7
Sense paquet turístic	133,0	142,5	7,1
Resta allotjaments	81,5	85,5	4,9
TOTAL	102,6	110,2	7,4

Font: L'Observatori de Turisme.

Els turistes estrangers allotjats a hotels i similars gasten una mitjana diària de 122,6 euros amb un increment del 6,5%; en can-

vi, els allotjats a altres establiments gasten uns 85,5 euros al dia, amb un increment inferior del 4,9%.

9.9.

L'ESTACIONALITAT

En aquest subapartat analitzam els punts següents: l'estacionalitat de les arribades dels espanyols i dels estrangers a les Balears, l'estacionalitat de les estades dels turistes estrangers i l'estacionalitat segons la despesa dels turistes estrangers.

9.9.1 L'ESTACIONALITAT DE LES ARRIBADES A LES BALEARS

L'estacionalitat del total d'arribades s'analitza a partir de la distribució per temporades mitjana-alta (de maig a octubre) i mitjana-baixa (de novembre a abril).

L'estacionalitat mesurada per la variació en el nombre de turistes en la temporada mitjana-baixa presenta una variació negativa de 3,5 punts, tenint en compte que l'any 2009 el total d'arribades en aquesta temporada era del 19,8% i el 2010 ha estat del 16,3%. (Vegeu el gràfic I-25).

D'acord amb un indicador sintètic de l'estacionalitat calculat amb l'índex de Gini, hi ha un empitjorament de l'estacionalitat de 0,0409 punts, que en termes d'una equidistribució igual per mesos de la mitjana

de les arribades és d'un -6,63%⁵³. (Vegeu el quadre I-53).

9.9.1.1. L'estacionalitat de les arribades a les Balears segons país de residència

Aquest empitjorament de l'estacionalitat es deu al descens en general de les arribades a la temporada mitjana-baixa, sobretot dels turistes espanyols. En la temporada mitjana-baixa del 2010 s'han comptabilitzat 572.240 turistes espanyols, amb un descens del 21,8%, i 1.223.237 estrangers, que signifiquen un descens d'un 17,1%. Els espanyols perden 3,8 punts i els estrangers 3,1 punts. (Vegeu el quadre I-54).

Així, les arribades de turisme espanyol en la temporada mitjana-baixa han suposat el 31,9% del total de les arribades en aquesta temporada, mentre que les referides a la temporada del 2009 varen representar el 33,2%, amb una pèrdua d'1,3 punts de quota de mercat, a favor del turisme estranger, que ha passat de representar el 66,8% el 2009 a tenir una quota de mercat el 2010 del 68,1%.

El turisme amb una estacionalitat més baixa és l'alemany, ja que durant la temporada mitjana-baixa ha representat el 40,7%, el percentatge més alt dels turistes durant

⁵³ L'índex de Gini calcula en un interval de 0 a 1 l'equidistribució d'una variable, en aquest cas, l'equidistribució de les arribades turístiques al llarg dels 12 mesos d'un any. Com més s'apropa a zero, més igualitària és la distribució. Per tant, disminucions d'aquest índex indiquen una millora de l'estacionalitat. L'estimació de la variació del rang equivalent mensual ens permet valorar indirectament la millora de l'índex de Gini en termes de temps. En aquest cas, un augment del valor del rang equivalent mensual indica un allargament del temps de les arribades turístiques distribuïdes igualitàriament al llarg dels mesos. És a dir, la redistribució equitativa igual per mesos de les arribades turístiques omplen 7,7 mesos el 2007, mentre que el 2008 aquesta redistribució equitativa és de 7,61 mesos. Per tant, es dona un empitjorament en temps de l'estacionalitat de l'1,25%. Per ampliar aquest tema sobre la metodologia emprada per calcular l'índex de Gini i ajustar-lo al temps equivalent en mesos, es pot consultar el treball d'Anastassios Tsitouras (2004), «Adjusted Gini coefficient and 'months equivalent' degree of tourism seasonality: a research note», *Tourism Economics*, 10 (1), pàg. 95-100. Valgui aquesta nota metodològica per a la resta d'aquest apartat.

aquesta temporada. No obstant això, el nombre de turistes alemanys arribats en temporada mitjana-baixa ha disminuït un 17,3% (730.996 alemanys). Els turistes britànics són el grup més estacional, ja que només representen un 11,4% sobre el total d'arribats en els mesos de temporada

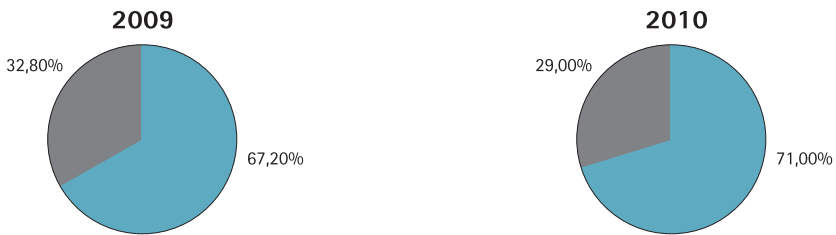
mitjana-baixa, amb un total de 204.752 turistes britànics, amb una pèrdua de 84.293 turistes i una caiguda del 29,2%.

Observi's que en temporada mitjana-baixa els alemanys i els espanyols representen gairebé el 73% del total d'arribats.

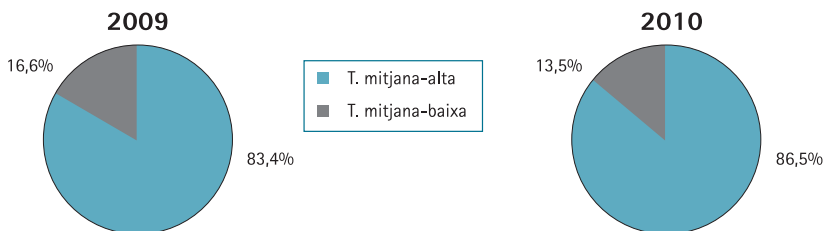
Gràfic I-25

Distribució de les temporades 2009 i 2010 dels arribats per nacionalitats a les Illes Balears

% Temporades dels turistes arribats espanyols

% Temporades dels turistes arribats estrangers

% Temporades dels turistes arribats totals

Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-53. ÍNDEX DE GINI: NOMBRE D'ARRIBADES (2009-2010)

	IG 2009	Rang equivalent mensual	IG 2010	Rang equivalent mensual	Variació IG en punts	Variació (%) rang equivalent mensual 10/09
Nacionalitat						
Espanya	0,2865	8,5614	0,3299	8,0410	0,0434	-6,0784
Alemanya	0,3148	8,2228	0,3572	7,7133	0,0424	-6,1962
Regne Unit	0,4732	6,3210	0,5068	5,9182	0,0336	-6,3724
Altres	0,4914	6,1032	0,5147	5,8230	0,0233	-4,5910
Total	0,3821	7,4151	0,4230	6,9238	0,0409	-6,6257
Tipus allotjament						
Hotels i similars	0,3847	7,3833	0,4484	6,6187	0,0637	-10,3558
Amb paquet turístic	0,4378	6,7458	0,4980	6,0246	0,0602	-10,6911
Sense paquet turístic	0,3101	8,2792	0,3738	7,5139	0,0637	-9,2436
Resta allotjament	0,3884	7,3397	0,3685	7,5779	-0,0199	3,2454
Total	0,3821	7,4151	0,4230	6,9238	0,0409	-6,6257

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Turisme.

Si tornam al quadre de l'índex de Gini observam que els grups de turistes que empitjoren més l'estacionalitat respecte de l'any 2009 són els espanyols, ja que l'any 2010 se situen en un 0,33, mentre que en el 2009 se situaven en el 0,29 (-6,1%), i els alemanys, amb un índex del 0,36 l'any 2010 i del 0,31 al 2009 (-6,2%). Així i tot són els grups que te-

nen els valors que s'aproximen més a zero; per tant, tenen una millor distribució dels arribats per mesos.

Per nacionalitats, el principal agreujament de l'estacionalitat es produeix al mercat britànic, seguit dels alemanys i dels espanyols. A la resta de nacionalitats s'agreuja menys l'estacionalitat.

QUADRE I-54. ESTACIONALITAT DE LES ARRIBADES TURÍSTIQUES PER TEMPORADES, NACIONALITATS I TIPUS D'ALLOTJAMENT A LES BALEARS (2009-2010)

2009

Temporades	País de residència				Tipus d'allotjament				
	Espanya	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Amb paquet turístic	Hotels i similars	Rest a allotjaments	Total
T. mitjana-alta	1.497.849	2.723.081	2.530.832	2.183.310	8.935.072	4.124.459	2.314.626	2.495.983	8.935.068
T. mitjana-baixa	731.869	884.159	289.045	302.524	2.207.597	744.610	792.530	670.458	2.207.598
Total	2.229.718	3.607.240	2.819.877	2.485.834	11.142.669	4.869.069	3.107.156	3.166.441	11.142.666
% temporada sobre el total de l'any	Espanya	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Amb paquet turístic	Sense paquet turístic	Rest a allotjaments	Total
T. mitjana-alta	67,2	75,5	89,7	87,8	80,2	84,7	74,5	78,8	80,2
T. mitjana-baixa	32,8	24,5	10,3	12,2	19,8	15,3	25,5	21,2	19,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% sobre el total per país de residència i tipus allotjament	Espanya	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Amb paquet turístic	Sense paquet turístic	Rest a allotjaments	Total
T. mitjana-alta	16,8	30,5	28,3	24,4	100,0	46,2	25,9	27,9	100,0
T. mitjana-baixa	33,2	40,1	13,1	13,7	100,0	33,7	35,9	30,4	100,0
Total	20,0	32,4	25,3	22,3	100,0	43,7	27,9	28,4	100,0

continua

QUADRE I-54. ESTACIONALITAT DE LES ARRIBADES TURÍSTIQUES PER TEMPORADES, NACIONALITATS I TIPUS D'ALLOTJAMENT A LES BALEARS (2009-2010)

Temporades	Pais de residència					Tipus d'allotjament				
	Espanya	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Amb paquet turístic	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total	Total
						Sense paquet turístic	Sense paquet turístic			
T. mitjana-alta	1.403.503	2.861.943	2.532.810	2.453.823	9.252.079	4.479.832	2.526.272	7.006.104	2.245.969	9.252.073
T. mitjana-baixa	572.240	730.996	204.752	287.489	1.795.477	570.933	605.655	1.176.588	618.897	1.795.485
Total	1.975.743	3.592.939	2.737.562	2.741.312	11.047.556	5.050.765	3.131.927	8.182.692	2.864.866	11.047.558
% temporada sobre el total de l'any	Espanya	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Amb paquet turístic	Sense paquet turístic	Total	Resta allotjaments	Total
T. mitjana-alta	71,0	79,7	92,5	89,5	83,7	88,7	80,7	85,6	78,4	83,7
T. mitjana-baixa	29,0	20,3	7,5	10,5	16,3	11,3	19,3	14,4	21,6	16,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% sobre el total per país de residència i tipus allotjament	Espanya	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Amb paquet turístic	Sense paquet turístic	Total	Resta allotjaments	Total
T. mitjana-alta	15,2	30,9	27,4	26,5	100,0	48,4	27,3	75,7	24,3	100,0
T. mitjana-baixa	31,9	40,7	11,4	16,0	100,0	31,8	33,7	65,5	34,5	100,0
Total	17,9	32,5	24,8	24,8	100,0	45,7	28,3	74,1	25,9	100,0

Mitjana-alta: de maig a octubre.

Mitjana-baixa: de novembre a abril.

Font: L'Observatori de Turisme.

9.9.1.2. L'estacionalitat de les arribades a les Balears segons el tipus d'allotjament

Pel que fa a l'estacionalitat, quant al tipus d'allotjament, val a dir que els que tenen més nombre d'arribats els mesos de temporada mitjana-baixa són els hotels i similars, que representen el 65,5% del total d'arribats aquesta temporada, però sobre el total de l'any només representen un 14,4%. Segons l'indicador sintètic, els tipus d'allotjaments que tenen una millor equidistribució per mesos són la categoria de resta d'allotjaments i els hotels i similars sense paquet turístic, amb 0,37 punts ambdues categories. Per contra, el segment que presenta una major estacionalitat és el que ve amb paquet turístic i s'allotja en hotels i similars, mentre que millora l'estacionalitat del segment que s'allotja en la resta d'allotjaments.

9.9.2. L'ESTACIONALITAT DE LES ESTADES DELS TURISTES ESTRANGERS A LES BALEARS⁵⁴

L'evolució de les estades estrangeres també es pot analitzar a partir de la distribució per temporades mitjana-alta i mitjana-baixa. L'estacionalitat mesurada per la variació en el nombre d'estades dels turistes estrangers en la temporada mitjana-baixa presenta una variació negativa de 2,6 punts, tenint en compte que l'any 2009 el total d'arribades en aquesta temporada era del 16,7% i el 2010 ha estat del 14,6%. En la temporada mitjana-baixa del

2010 s'han comptabilitzat 11,4 milions d'estades de turistes estrangers, amb un descens del 18%. (Vegeu el quadre I-55)

D'acord amb l'indicador sintètic de l'estacionalitat calculat amb l'índex de Gini, hi ha un empitjorament de l'estacionalitat de 0,0182 punts, que en termes d'una equidistribució igual per mesos de la mitjana de les estades és d'un -3,15%. (Vegeu el quadre I-56)

9.9.2.1. L'estacionalitat de les estades dels turistes estrangers a les Balears segons el país de residència

El turisme amb una estacionalitat més baixa quant a estades és l'alemany, ja que durant la temporada mitjana-baixa va representar el 57,5%, el percentatge més alt dels turistes durant aquesta temporada. No obstant això, el nombre d'estades dels turistes alemanys en temporada mitjana-baixa va disminuir un 17,1% (6,6 milions d'estades alemanyes), igual que els turistes britànics i d'altres països. Els turistes britànics són el grup més estacional, ja que només representen un 31,5% sobre el total d'estades en els mesos de temporada mitjana-baixa, amb un total d'1,7 milions d'estades.

L'índex de Gini ens indica que els grups de turistes que empitjoren més l'estacionalitat respecte de l'any 2009 són els alemanys, ja que l'any 2010 se situen en un 0,34, mentre que en el 2009 se situaven en el 0,32 (-4,1%), i els britànics, amb un índex del 0,52 l'any 2010 i del 0,50 el 2009 (-4%). Els grups que tenen els valors que s'aproximen més a zero i que, per tant, tenen una millor distribució dels arribats per mesos són el grups dels altres estrangers.

⁵⁴ A diferència dels altres anys les estades només fan referència als turistes estrangers, és a dir, l'any 2010 no disposam de les dades de les estades dels espanyols (vegeu l'apartat 9.1.).

QUADRE I-55. ESTACIONALITAT DE LES ESTADES DELS TURISTES ESTRANGERS PER TEMPOADES, NACIONALITATS I TIPUS D'ALLOTJAMENT A LES BALEARS (2009-2010)									
2009									
Temporades	País de residència					Tipus d'allotjament			
	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total		Hotels i similars	Resta allotjaments	Total	
T. mitjana-alta	24.901.912	23.370.421	21.229.468	69.501.801		44.781.869	24.719.932	69.501.801	
T. mitjana-baixa	7.921.747	2.577.263	3.430.433	13.929.443		7.632.064	6.297.379	13.929.443	
Total	32.823.659	25.947.684	24.659.901	83.431.244		52.413.933	31.017.311	83.431.244	
% temporada sobre el total de l'any									
T. mitjana-alta	75,9	90,1	86,1	83,3		85,4	79,7	83,3	
T. mitjana-baixa	24,1	9,9	13,9	16,7		14,6	20,3	16,7	
Total	100,0	100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0	
% sobre el total per país de residència i tipus allotjament									
T. mitjana-alta	35,8	52,2	85,9	100,0		64,4	35,6	100,0	
T. mitjana-baixa	56,9	33,8	54,5	100,0		54,8	45,2	100,0	
Total	39,3	49,5	79,5	100,0		62,8	37,2	100,0	

continua

QUADRE I-55. ESTACIONALITAT DE LES ESTADES DELS TURISTES ESTRANGERS PER TEMPOADES, NACIONALITATS I TIPUS D'ALLOTJAMENT A LES BALEARS (2009-2010)

2010

Temporades	País de residència				Tipus d'allotjament		
	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total
T. mitjana-alta	23.891.344	20.943.192	22.035.065	66.869.601	46.721.945	20.147.656	66.869.601
T. mitjana-baixa	6.566.053	1.721.212	3.129.427	11.416.692	5.461.396	5.955.296	11.416.692
Total	30.457.397	22.664.404	25.164.492	78.286.293	52.183.341	26.102.952	78.286.293
% temporada sobre el total de l'any	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total
T. mitjana-alta	78,4	92,4	87,6	85,4	89,5	77,2	85,4
T. mitjana-baixa	21,6	7,6	12,4	14,6	10,5	22,8	14,6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% sobre el total per país de residència i tipus allotjament	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total
T. mitjana-alta	35,7	44,8	109,4	100,0	69,9	30,1	100,0
T. mitjana-baixa	57,5	31,5	52,5	100,0	47,8	52,2	100,0
Total	38,9	43,4	96,4	100,0	66,7	33,3	100,0

Mitjana-alta: de maig a octubre.
Mitjana-baixa: de novembre a abril.
Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-56. ÍNDEX DE GINI: NOMBRE D'ESTADES DELS TURISTES ESTRANGERS (2009-2010)

	IG 2009	Rang equivalent mensual	IG 2010	Rang equivalent mensual	Variació IG en punts	Variació (%) rang equivalent mensual 10/09
Nacionalitat						
Alemanya	0,3169	8,1971	0,3447	7,8641	0,0278	-4,0624
Regne Unit	0,5014	5,9832	0,5215	5,7423	0,0201	-4,0263
Altres	0,4894	6,1271	0,4945	6,0655	0,0051	-1,0054
Total	0,4230	6,9238	0,4412	6,7055	0,0182	-3,1529
Tipus allotjament						
Hotels i similars	0,4417	6,6997	0,4962	6,0461	0,0545	-9,7557
Resta allotjament	0,4075	7,1099	0,3531	7,7625	-0,0544	9,1788
Total	0,4230	6,9238	0,4412	6,7055	0,0182	-3,1529

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Turisme.

9.9.2.2. L'estacionalitat de les estades dels turistes estrangers a les Balears segons el tipus d'allotjament

Pel que fa a l'estacionalitat, quant al tipus d'allotjament, val a dir que els que tenen més nombre d'estades els mesos de temporada mitjana-baixa són la resta d'allotjaments que representen el 52,2% del total d'estades aquesta temporada, i sobre el total de l'any només representen un 22,8%. Segons l'indicador sintètic, els tipus d'allotjaments que tenen una equidistribució millor per mesos són la categoria de resta d'allotjaments, amb 0,35 punts, i una millora respecte del 2009 del 9,2%, mentre que els hotels i similars empitjoren l'estacionalitat en un 9,8%.

9.9.3. L'ESTACIONALITAT DE LA DESPESA ECONÒMICA DELS TURISTES ESTRANGERS A LES BALEARS

L'estacionalitat de la despesa turística segueix la mateixa tendència de l'estaciona-

litat de les arribades i les estades. L'estacionalitat mesurada per la variació en la despesa econòmica dels turistes estrangers en la temporada mitjana-baixa presenta una variació negativa de 3,3 punts, tenint en compte que l'any 2009 el total de despesa en aquesta temporada era del 16,1% i el 2010 ha estat del 12,8%. (Vegeu el quadre I-57).

D'acord amb l'indicador sintètic de l'estacionalitat calculat amb l'índex de Gini, hi ha un empitjorament de l'estacionalitat de la despesa de 0,035 punts, que en termes d'una equidistribució igual per mesos de la mitjana de la despesa és d'un -6,23%. (Vegeu el quadre I-58).

Aquest empitjorament de l'estacionalitat es deu al descens en general de la despesa turística estrangera a la temporada mitjana-baixa. En la temporada mitjana-baixa del 2010 s'han comptabilitzat 1.100 milions d'euros, amb un descens del 20,1%.

QUADRE I-57. ESTACIONALITAT DE LA DESPESA DELS TURISTES ESTRANGERS PER TEMPORADES, NACIONALITATS I TIPUS D'ALLOTJAMENT A LES BALEARS (2009-2010)

Temporades	2009					2010		
	País de residència					Tipus d'allotjament		
	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total	
T. mitjana-alta	2.462.978.969	2.318.469.840	2.402.604.473	7.184.053.282	5.109.819.170	2.074.234.112	7.184.053.282	
T. mitjana-baixa	778.572.902	226.362.097	373.736.408	1.378.671.407	924.267.781	454.403.626	1.378.671.407	
Total	3.241.551.871	2.544.831.937	2.776.340.881	8.562.724.689	6.034.086.951	2.528.637.738	8.562.724.689	
% temporada sobre el total de l'any	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total	
T. mitjana-alta	76,0	91,1	86,5	83,9	84,7	82,0	83,9	
T. mitjana-baixa	24,0	8,9	13,5	16,1	15,3	18,0	16,1	
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
% sobre el total per país de residència i tipus allotjament	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total	
T. mitjana-alta	34,3	32,3	33,4	100,0	71,1	28,9	100,0	
T. mitjana-baixa	56,5	16,4	27,1	100,0	67,0	33,0	100,0	
Total	37,9	29,7	32,4	100,0	70,5	29,5	100,0	

continua

QUADRE I-57. ESTACIONALITAT DE LA DESPESA DELS TURISTES ESTRANGERS PER TEMPORADES, NACIONALITATS I TIPUS D'ALLOTJAMENT A LES BALEARS (2009-2010)

		2010						
		País de residència		Tipus d'allotjament				
Temporades		Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total
T. mitjana-alta		2.582.801.091	2.278.656.492	2.666.034.518	7.527.492.101	5.740.988.890	1.786.503.211	7.527.492.101
T. mitjana-baixa		633.994.463	138.785.482	328.512.559	1.101.292.504	656.106.627	445.185.877	1.101.292.504
Total		3.216.795.554	2.417.441.974	2.994.547.077	8.628.784.605	6.397.095.517	2.231.689.088	8.628.784.605
% temporada sobre el total de l'any		Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total
T. mitjana-alta		80,3	94,3	89,0	87,2	89,7	80,1	87,2
T. mitjana-baixa		19,7	5,7	11,0	12,8	10,3	19,9	12,8
Total		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
% sobre el total per país de residència i tipus allotjament		Alemanya	Regne Unit	Altres	Total	Hotels i similars	Resta allotjaments	Total
T. mitjana-alta		34,3	30,3	35,4	100,0	76,3	23,7	100,0
T. mitjana-baixa		57,6	12,6	29,8	100,0	59,6	40,4	100,0
Total		37,3	28,0	34,7	100,0	74,1	25,9	100,0

Mitjana-alta: de maig a octubre.
 Mitjana-baixa: de novembre a abril.
 Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-58. ÍNDEX DE GINI: DESPESA DELS TURISTES ESTRANGERS (2009-2010)

	IG 2009	Rang equivalent mensual	IG 2010	Rang equivalent mensual	Variació IG en punts	Variació (%) rang equivalent mensual 10/09
Nacionalitat						
Alemanya	0,3292	8,0499	0,3774	7,4717	0,0482	-7,1827
Regne Unit	0,5257	5,6916	0,5535	5,3583	0,0278	-5,8560
Altres	0,4985	6,0181	0,5278	5,6666	0,0293	-5,8407
Total	0,4389	6,7328	0,4739	6,3127	0,0350	-6,2396
Tipus allotjament						
Hotels i similars	0,4441	6,6708	0,5093	5,8884	0,0652	-11,7287
Resta allotjament	0,4347	6,7840	0,3965	7,2424	-0,0382	6,7571
Total	0,4389	6,7328	0,4739	6,3127	0,0350	-6,2396

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Turisme.

9.9.3.1. L'estacionalitat de la despesa econòmica dels turistes estrangers a les Balears segons el país de residència

El turisme amb una estacionalitat més baixa quant a despesa és l'alemany, ja que durant la temporada mitjana-baixa va representar el 57,6%, el percentatge més alt de la despesa turística durant aquesta temporada. No obstant això, la quantitat de despesa dels turistes alemanys en temporada mitjana-baixa va disminuir un 18,6% (630 milions d'euros), igual que la dels turistes britànics i d'altres països. Els turistes britànics són el grup més estacional, ja que només representen un 38,7% sobre el total de la despesa en els mesos de temporada mitjana-baixa, amb un total de 130 milions d'euros.

L'índex de Gini ens indica que els grups de turistes que empitjoren més l'estacionalitat respecte de l'any 2009 són els alemanys, ja que l'any 2010 se situen en un 0,38, mentre que en el 2009 se situaven en el

0,33 (-7,2%). Així i tot, són els alemanys els que tenen els valors que més s'aproximen a zero, i que, per tant, tenen una distribució millor de la despesa per mesos.

9.9.3.2. L'estacionalitat de la despesa econòmica dels turistes estrangers a les Balears segons el tipus d'allotjament

Pel que fa a l'estacionalitat, quant al tipus d'allotjament, val a dir que els que gasten més durant els mesos de temporada mitjana-baixa són els turistes allotjats a hotels i similars, que representen el 59,6% del total de la despesa aquesta temporada, però sobre el total de l'any només en representen un 10,3%. Segons l'indicador sintètic, els tipus d'allotjaments que generen una millor equidistribució de la despesa per mesos són la categoria de resta d'allotjaments, amb 0,40 punts, i una millora respecte del 2009 del 6,75, mentre que l'empitjorament d'aquest indicador als hotels i similars és del -1,7%.

**QUADRE I-59. TOTAL USUARIS DEL PROGRAMA DE TURISME SÈNIOR INTERIOR PER ZONES I ORÍGENS.
TEMPORADA 2010/2011**

Origen	Destí			Total
	Pitiüses	Mallorca	Menorca	
Eivissa	---	904	399	1.303
Maó	428	1.182	---	1.610
Palma (Mallorca)	1.639	---	2.318	3.957
Formentera	---	12	---	12
Total	2.067	2.098	2.717	6.882

Font: Mundo Senior.

9.9.4. ELS PROGRAMES DESESTACIONALITZADORS

Cal destacar el paper desestacionalitzador que fan els programes de l'Imserso i el Pla Oci 60 del Govern de les Illes Balears, i, a partir de l'hivern del 2010, el programa Calypso de la UE.

9.9.4.1. El Pla Oci 60

Amb referència al Pla Oci 60⁵⁵ i a l'evolució de les dades per a la temporada 2010-2011, en total hi ha hagut 6.882 usuaris amb destinació a les Illes Balears, amb una disminució del 6,3%. (Vegeu el quadre I-59).

9.9.4.2. El programa de l'Imserso

En relació amb l'Imserso, s'ha arribat a les 183.728 places venudes en la temporada d'octubre a abril de 2009-2010, amb una caiguda del 0,7% amb comparació a la temporada de l'any passat. Cal observar que, quant a la resta de destinacions, les Balears continuen essent una de les principals destinacions de l'Imserso, amb el 16,05% del total de places. També es pot

destacar que totes les comunitats autònomes experimenten un creixement, llevat de Múrcia i els itineraris de naturalesa, que disminueixen un 39,3% i 24,2%, respectivament. La comunitat amb un major creixement són les Illes Canàries, amb un 32%. (Vegeu el quadre I-60)

Pel que fa al total d'estades, les Balears en sumen 1.617.710, amb una quota del 16,3%, un descens del 4,1% i una estada mitjana que es troba en els 8,8 dies (1,5 dies menys en relació amb la temporada del 2003-2004). En relació amb la variació de quotes participatives per comunitat autònoma en el total dels viatges de l'Imserso, es pot destacar que en el cas de les Canàries són 1.656.090 estades, 9,6 dies d'estada mitjana i una quota del 16,7%, quan la temporada 2000-2001 només era de l'1,6%. En el cas de les Balears, la variació respectiva de quotes ha passat del 36,5% la temporada 2000-2001 al 16,3% aquesta darrera temporada, amb una pèrdua de 20,2 punts.

9.9.4.3. El programa Calypso

El Govern d'Espanya i els governs dels estats de la UE i les institucions europees han impulsat un projecte pilot sobre

⁵⁵ Vegeu la Memòria del CES 2006, pàg. 204.

el turisme social europeu (Europe Senior Tourism o programa Calypso), que és una aposta per a la desestacionalització de l'activitat turística i l'ocupació, mitjançant una política activa.

Els grans objectius del projecte pilot són convertir en una realitat un projecte transnacional de turisme social europeu i donar a conèixer la proposta entre totes les institucions, estats i regions d'Europa.

D'altra banda, els objectius del projecte global són:

1. Reactivar l'activitat econòmica en temporada mitjana i baixa, i lluitar, així, contra l'estacionalitat.
2. Mantenir i crear llocs de treball. Política activa d'ocupació.
3. Ciutadania europea.
4. Envelliment actiu.

Les destinacions de la primera edició 2009-2010 han estat: Andalusia, (la Costa del Sol i la Costa de la Luz) i les Illes Balears (Mallorca, Menorca i Eivissa). En total hi havia 80.000 places durant els mesos d'octubre de 2009 a abril de 2010. El requisit fonamental del programa és que els usuaris tinguin més de 55 anys. Els països emissors varen ser: Àustria, Dinamarca, Grècia, Itàlia, República Txeca, Bèlgica, Eslovàquia, Holanda, Polònia, Romania, Bulgària, França, Irlanda, Portugal i Hongria.

Polònia, la República Txeca, Hongria i Eslovàquia tenen una bonificació de 150 euros i la resta de països de 100 euros.

Els preus finals oscil·len entre 343 euros per l'estada de vuit dies a 829 euros per 29 dies, per persona, per als països amb més bonificació, i de 365 euros per vuit dies d'estada a 855 per 29 dies per persona per als països amb menys bonificació. El preu final inclou el viatge d'anada i tornada, els transports, hotel de quatre estrelles amb pensió completa, assegurança de viatge i activitats d'oci.

El total de turistes beneficiaris d'aquest programa arribats a Espanya va ser de 43.952⁵⁶. La nacionalitat més nombrosa fou Grècia amb 15.254 turistes, seguida de Polònia amb 6.892 turistes, Irlanda amb 5.485, i Itàlia amb 5.431. En darrer lloc s'hi situa Hongria amb 33 turistes. A les Illes Balears hi varen arribar 7.437 turistes beneficiaris del programa; és a dir, el 16,9% del total.

Segons el qüestionari de satisfacció dels clients, la valoració de la relació qualitat-preu fou d'un 9; el 82,7% tornarien participar en el programa i un 92% era la primera vegada que viatjava a Espanya.

Si parlem en xifres econòmiques, l'impacte directe en l'economia de la UE va ser de 29,1 milions d'euros, concretament, l'activitat neta en destí fou de 22,5 milions d'euros i l'activitat neta en origen fou de 6,6 milions d'euros. Tot això, amb una inversió pública de 5,2 milions d'euros i la creació de 690 llocs de treball directes en el sector turístic europeu. L'Estat espanyol ha recuperat 1,32 euros per cada euro invertit, i, en

⁵⁶ Encara que les reserves reals foren de 50.067 places, però es varen veure reduïdes a 43.952 per la suspensió de vols aeris a causa de les cendres volcàniques procedents d'Islàndia.

QUADRE I-60. PLACES DE L'IMERSO CONTRACTADES PER DESTINACIONS TURÍSTIQUES (2006-2010)

Destinació turística	2006-2007				2007-2008							
	Nre. places	Var. 06-07 / 05-06	Estades	Var. 06-07 / 05-06	Estada mitjana	Var. 06-07 / 05-06	Nre. places	Var. 07-08 / 06-07	Estades	Var. 07-08 / 06-07	Estada mitjana	Var. 07-08 / 06-07
Andalusia	186.156	12,3	1.940.659	15,3	10,4	2,7	218.586	17,4	2.104.395	8,4	9,6	-7,7
Múrcia	25.508	36,2	225.568	12,3	8,8	-17,6	26.168	2,6	242.840	7,7	9,3	4,9
Illes Balears	185.850	7,3	1.906.345	7,3	10,3	-0,1	198.434	6,8	1.837.131	-3,6	9,3	-9,7
Illes Canàries	71.196	116,3	764.225	200,3	10,7	38,8	122.004	71,4	1.187.436	55,4	9,7	-9,3
Catalunya	109.006	11,3	1.166.907	10,6	10,7	-0,6	134.526	23,4	1.214.399	4,1	9,0	-15,7
Comunitat Valenciana	171.279	8,6	1.842.631	15,1	10,8	6,0	209.691	22,4	1.931.883	4,8	9,2	-14,4
Circuits culturals	69.418	181,4	347.090	181,4	5,0	0,0	77.702	11,9	388.510	11,9	5,0	0,0
Itinerari naturalesa	4.082	41,6	16.328	41,6	4,0	0,0	4.938	21,0	19.752	21,0	4,0	0,0
Intercanvi Portugal	-	-	-	-	-	-	7.925	-	55.475	-	7,0	-
Total	822.495	22,1	8.209.753	22,4	10,0	29	999.974	21,6	8.981.821	9,4	9,0	-10,0

Destinació turística	2008-2009				2009-2010							
	Nre. places	Var. 08-09 / 07-08	Estades	Var. 08-09 / 07-08	Estada mitjana	Var. 08-09 / 07-08	Nre. places	Var. 07-08 / 06-07	Estades	Var. 07-08 / 06-07	Estada mitjana	Var. 07-08 / 06-07
Andalusia	217.058	-0,7	1.980.167	-5,9	9,1	-5,2	261.780	20,6	2.381.582	20,3	9,1	-0,3
Múrcia	31.048	18,6	278.685	14,8	9,0	-3,3	18.860	-39,3	155.469	-44,2	8,2	-8,2
Illes Balears	184.982	-6,8	1.686.497	-8,2	9,1	-1,5	183.728	-0,7	1.617.710	-4,1	8,8	-3,4
Illes Canàries	130.706	7,1	1.208.098	1,7	9,2	-5,0	172.543	32,0	1.656.090	37,1	9,6	3,8
Catalunya	128.337	-4,6	1.151.257	-5,2	9,0	-0,6	138.796	8,1	1.254.163	8,9	9,0	0,7
Comunitat Valenciana	205.177	-2,2	1.932.909	0,1	9,4	2,3	245.220	19,5	2.226.167	15,2	9,1	-3,6
Circuits culturals	88.238	13,6	441.190	13,6	5,0	0,0	108.943	23,5	544.715	23,5	5,0	0,0
Itinerari naturalesa	5.463	10,6	21.852	10,6	4,0	0,0	4.143	-24,2	16.572	-24,2	4,0	0,0
Intercanvi Portugal	9.065	14,4	63.455	14,4	7,0	0,0	10.131	11,8	70.917	11,8	7,0	0,0
Total	1.000.074	0,0	8.764.110	-2,4	8,8	-2,4	1.144.144	14,4	9.923.385	13,2	8,7	-1,0

Nota: Les temporades de l'IMERSO van des d'octubre fins al mes d'abril, aproximadament.
 Font: Mundo Senior.

total, per cada euro invertit per l'administració espanyola, en el seu conjunt, les institucions europees han recuperat 1,55 euros.

Per a la temporada 2010-2011, el programa té previst oferir 111.000 places distribuïdes de la manera següent:

1. Illes Balears (Mallorca, Menorca i Eivissa): 20.000 places;
2. Andalusia (Costa del Sol, Costa de la Luz, Almeria i Granada): 60.000 places;
3. Comunitat Valenciana (Peníscola, Gandia i Benidorm): 16.000 places;
4. Illes Canàries (Gran Canària, Tenerife, Fuerteventura i Lanzarote): 15.000 places.

El desenvolupament del programa té previst, en un futur pròxim, incloure més comunitats autònomes espanyoles de costa i interior, crear una xarxa d'intercanvis de turistes sèniors europea (un Erasmus sènior), i implicar de manera activa les institucions de la UE i tots els estats membres. L'objectiu per a l'any 2020 és que cinc milions de turistes sèniors de tot Europa es puguin beneficiar del programa.

9.10.

EL PERFIL DEL TURISTA

El perfil del turista s'estableix d'acord amb les característiques següents: l'edat, el motiu del viatge, l'allotjament, la cate-

goria hotelera i el paquet turístic. Pel que fa a les tres principals nacionalitats, cal destacar que el perfil més jove fins als 44 anys és el del turisme espanyol. En relació amb el motiu del viatge i amb l'allotjament, el mercat britànic destaca per tenir els percentatges més alts a totes les illes, perquè el motiu principal del viatge és l'oci i les vacances (0,6 dècimes més que l'any passat) i pel fet que el principal allotjament que tria és l'hotel. La categoria dels hotels més elegida són els de tres estrelles, en totes les nacionalitats i la majoria ho fa amb paquet turístic. (Vegeu el quadre I-61)

9.10.1 EL NIVELL DE SATISFACCIÓ DELS TURISTES ESTRANGERS ARRIBATS A LES BALEARS

El grau de satisfacció del turisme estranger és bastant elevat: en una escala de l'1 al 10, el grau de satisfacció és d'un 8,32 (0,13 dècimes menys que la valoració de l'any anterior). Un 95,1% dels arribats estrangers valoren entre un 7 i un 10 l'estada a les Illes Balears. (Vegeu el quadre I-62).

9.11.

L'OFERTA TURÍSTICA A LES BALEARS

En aquest subapartat estudiem l'oferta d'allotjament, el nivell d'ocupació, la rendibilitat, el tot inclòs i l'oferta complementària.

QUADRE I-61. EL PERFIL DEL TURISTA DE LES ILLES BALEARS (2009 i 2010)

Atributs	Alemany		Britànic		Espanyol		Total	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Sexe								
Home	51,2%	49,4%	50,2%	44,9%	50,8%	46,6%	50,9%	47,2%
Dona	48,8%	50,6%	49,8%	55,1%	49,2%	53,4%	49,1%	52,8%
Edat								
Menys de 25	9,3%	8,6%	7,9%	10,3%	19,0%	13,3%	11,8%	10,9%
Entre 25 i 44	46,2%	50,2%	35,3%	46,0%	42,0%	51,5%	43,1%	50,1%
Entre 45 i 64	37,1%	36,4%	42,4%	34,0%	20,8%	20,4%	33,8%	31,0%
Més de 64	7,4%	4,8%	14,4%	9,7%	18,2%	14,8%	11,2%	7,9%
Motiu del viatge								
Oci i vacances	96,6%	96,7%	97,6%	98,1%	84,9%	84,1%	93,5%	94,6%
Altres motius	3,4%	3,3%	2,4%	1,9%	15,1%	15,9%	6,5%	5,4%
Allotjament								
Hotels i similars	72,3%	73,3%	72,2%	76,4%	65,3%	66,9%	71,1%	74,3%
Allotjament en propietat	9,6%	8,7%	8,0%	5,6%	6,4%	5,6%	7,6%	6,3%
Allotjament llogat	8,9%	6,5%	11,9%	8,2%	7,3%	7,3%	9,2%	7,4%
Casa d'amics o familiars	5,7%	7,9%	5,7%	6,1%	19,2%	17,7%	9,5%	9,1%
Altres	3,6%	3,6%	2,2%	3,7%	1,9%	2,4%	2,4%	3,0%
Categoria hotelera								
Hotel 5 estrelles	3,7%	3,7%	2,8%	2,4%	1,9%	1,6%	3,2%	3,1%
Hotel 4 estrelles	36,9%	39,2%	27,0%	23,9%	21,1%	30,3%	29,6%	32,2%
Hotel 3 estrelles	47,9%	46,6%	52,6%	57,6%	57,2%	49,7%	49,9%	49,3%
Hotel 1 o 2 estrelles	3,3%	3,8%	3,1%	4,0%	2,6%	3,4%	3,4%	4,0%
Altres allotjaments col·lectius	8,2%	6,8%	14,5%	12,1%	17,2%	15,0%	14,0%	11,4%
Paquet turístic								
No viatja amb paquet turístic	33,7%	36,2%	40,8%	38,8%	48,1%	48,1%	39,6%	38,2%
Viatja amb paquet turístic	66,3%	63,8%	59,2%	61,2%	51,9%	51,9%	60,4%	61,8%

Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-62. GRAU DE SATISFACCIÓ DELS TURISTES ESTRANGERS A LES ILLES BALEARS (2008-2010)

	2008	% estrangers 2008	2009	% estrangers 2009	2010	% estrangers 2010	
TOTAL	9.909.569		8.912.951		9.071.813		
Valoració del viatge a les Illes Balears	1	5.946	0,06%	4.672	0,05%	14.636	0,16%
	2	10.944	0,11%	8.169	0,09%	8.106	0,09%
	3	11.015	0,11%	9.229	0,10%	24.964	0,28%
	4	25.047	0,25%	30.221	0,34%	22.572	0,25%
	5	100.869	1,02%	111.326	1,25%	113.112	1,25%
	6	416.463	4,20%	230.643	2,59%	265.460	2,93%
	7	1.742.169	17,58%	1.252.519	14,05%	1.360.553	15,00%
	8	3.521.002	35,53%	3.022.366	33,91%	3.378.249	37,24%
	9	2.496.987	25,20%	2.328.238	26,12%	2.277.768	25,11%
	10	1.579.127	15,94%	1.915.567	21,49%	1.606.393	17,71%
		100,00%		100,00%		100,00%	
Valoració mitjana	8,25		8,45		8,32		

Font: IET, Egatur.

9.11.1. LA CAPACITAT DE L'OFERTA D'ALLOTJAMENT PER ILLES

En aquest epígraf analitzam els aspectes següents de l'oferta turística reglada⁵⁷: la capacitat de l'oferta d'allotjament per illes i la capacitat de l'oferta d'allotjament per categories.

9.11.1.1. La capacitat de l'oferta d'allotjament per illes

Per illes, Mallorca disposa del 68,2% del total de places de les Balears, amb 286.618 places; Eivissa, el 18,1%, amb 75.937 places; Menorca, l'11,8%, amb 49.720 places; i Formentera en té l'1,8%, amb 7.708 places. (Vegeu el quadre I-63).

⁵⁷ La capacitat d'allotjament de les Illes Balears pot ser de dos tipus: reglada o no reglada. La reglada es recull en l'anuari de l'Observatori de Turisme, i la no reglada s'obté a partir d'altres fonts no oficials, que es poden consultar a la *Memòria del CES 2004*.

L'oferta reglada es distribueix de la manera següent: els hotels⁵⁸ tenen la major quota amb un 70,2% i 294.882 places; els apartaments turístics⁵⁹ en representen el 21,7%, amb 91.301; el turisme rural, en sentit ampli⁶⁰, disposa d'unes 5.200 places, amb una quota de l'1,2%; i els càmpings tenen devers 3.137 places, amb una quota del 0,7%. Formentera, oficialment, no disposa d'establiments de càmpings, i el 2007 introdueix 12 places de turisme rural. En general, la tendència dels darrers anys és que els allotjaments de tipus rural són els que presenten un creixement més gran. La part més gran de l'oferta reglada d'allotjament turístic

⁵⁸ L'oferta hotelera inclou hotels, hotels residència i hotels apartament.

⁵⁹ L'oferta d'apartaments turístics inclou els apartaments i residència apartament.

⁶⁰ Inclou els hotels rurals, els agroturismes i el turisme d'interior.

QUADRE I-63. CAPACITAT D'ALLOTJAMENT PER TIPUS D'ESTABLIMENT A LES ILLES BALEARS (2010)

Tipus establiment	Mallorca		Menorca		Eivissa		Formentera		Illes Balears	
	Nre. Places	Distribució %	Nre. Places	Distribució %	Nre. Places	Distribució %	Nre. Places	Distribució %	Nre. Places	Distribució %
Apartament	43.689	15,24	20.631	41,49	21.472	28,28	3.019	39,17	88.811	21,15
Hotel rural	1.134	0,40	119	0,24	123	0,16	-	0,00	1.376	0,33
Agroturisme	2.507	0,87	120	0,24	348	0,46	12	0,16	2.987	0,71
Turisme d'interior	773	0,27	44	0,09	20	0,03	-	0,00	837	0,20
Càmping turístic	500	0,17	1.039	2,09	1.598	2,10	-	0,00	3.137	0,75
Ciutat de vacances	1.778	0,62	816	1,64	4.093	5,39	1.193	15,48	7.880	1,88
Hotel	151.014	52,69	13.477	27,11	32.671	43,02	1.749	22,69	198.911	47,36
Hotel residència	781	0,27	331	0,67	2.823	3,72	-	0,00	3.935	0,94
Hotel apartament	75.008	26,17	10.340	20,80	6.688	8,81	-	0,00	92.036	21,91
Residència apartament	-	0,00	1.684	3,39	806	1,06	-	0,00	2.490	0,59
Hostal	4.633	1,62	443	0,89	1.025	1,35	1.195	15,50	7.296	1,74
Hostal residència	3.964	1,38	591	1,19	3.642	4,80	385	4,99	8.582	2,04
Casa d'hostes	566	0,20	63	0,13	539	0,71	125	1,62	1.293	0,31
Fonda	248	0,09	22	0,04	89	0,12	30	0,39	389	0,09
Pensió	23	0,01	-	0,00	-	0,00	-	0,00	23	0,01
TOTAL	286.618	100,00	49.720	100,00	75.937	100,00	7.708	100,00	419.983	100,00

Font: L'Observatori de Turisme.

(el 92%) continua essent la dels hotels i la dels apartaments.

9.11.1.2. La capacitat de l'oferta d'allotjament per categories

Quant a una distribució i evolució per categories de l'allotjament reglat a les Balears, només amb referència al grup d'hotels en sentit ampli, tenim les dades següents: el 0,5% per als inferiors a una estrella (cases d'hostes, fondes i pensions), un 0,8% menys que l'any anterior; els hotels d'una estrella són el 3,9%, amb un descens del 9,6%; el 9,1% és per als hotels de dues estrelles, que han disminuït un 7,7%; el 51% és per als hotels de tres estrelles, que han disminuït un 1,4%; els hotels de quatre estrelles representen el 32,8% i han augmentat un 6,3%; i, finalment, els de cinc estrelles suposen el 2,5%, amb un increment del 2,9%. Aquest any s'hi ha afegit una nova categoria, la dels hotels de cinc estrelles de luxe, que suposen un 0,3% sobre el total. Els hotels de tres i quatre estrelles representen el 83,8% del total (un punt més que l'any passat). Des de fa un grapat d'anys, els hotels d'una i dues estrelles van disminuint el nombre de places, això pot indicar que van millorant la qualitat, i fan les adaptacions corresponents per pujar de categoria. (Vegeu el quadre I-64).

Segons la tipologia dels allotjaments turístics, la classificació queda de la manera següent: el 61,2%, hotels, amb una augment del 0,2%; el 28,5%, hotels apartaments, amb una augment del 2,4%; el 2,7%, hostals residència, amb un descens de l'1,3%; el 2,4%, ciutats de vacances, igual que l'any anterior; el 2,2%, hostals, amb un descens del

14,5%; l'1,2%, hotels residència, amb un descens del 1,8%; el 0,8%, apartaments residència, amb un descens de l'1,7%; i el 0,5%, els de tipus inferiors (cases d'hostes, pensions i fondes), que augmenten un 0,4%.

Per illes, observam que Mallorca segueix la mateixa tendència que el conjunt de les Illes: disposa de 238.015 places. Els hotels de tres i quatre estrelles representen la majoria de places amb el 87,3% del total i és l'única illa que disposa de places hoteleres de luxe, amb un total de 899 places. Sobre el total de places oferides segons el tipus d'allotjament, el 63,4% són a hotels i el 31,5% a hotels apartament.

Menorca té un total de 27.767 places, de les quals un 84,9% són establiments de tres i quatre estrelles. Sobre el total de places oferides segons el tipus d'allotjament, el 48,5% són a hotels i el 37,2% a hotels apartament.

Eivissa disposa d'un total de 52.376 places. És l'única illa que té més places de dues estrelles que de quatre, per tant, els establiments de dues i tres estrelles sumen la majoria de places amb un 72,9%. Sobre el total de places oferides segons el tipus d'allotjament, el 62,4% són a hotels i el 12,8% a hotels apartament.

Formentera té un total de 4.677 places, de les quals un 64,2% són establiments de tres i quatre estrelles. Sobre el total de places oferides segons el tipus d'allotjament, difereix de la resta d'illes, per què el 37,4% són a hotels, el 25,6% són a hostals i el 25,5%, a ciutats de vacances.

QUADRE I-64. TIPUS I CATEGORIES DE L'OFERTA HOTELERA (SENTIT AMPLI) PER ILLES (2010)

Places d'hotels i resta d'oferta reglada	Hotels										Oferta total 10	Oferta total 09	Var. 10/09		Distribució %
	Hotels 1 estrella	Hotels 2 estrelles	Hotels 3 estrelles	Hotels 4 estrelles	Hotels 5 estrelles	Hotels 5 estrelles luxe	Hotels 899	198.420	198.911	491			0,2	Places	
Illes Balears															
Hotel	3.487	13.475	114.086	60.641	6.323	899	198.420	198.911	491	0,2	61,7				
Hotel residència	740	1.627	1.184	374			3.998	3.925	-73	-1,8	1,2				
Hotel apartament	210	2.573	42.983	44.642	1.628		89.890	92.036	2.146	2,4	28,5				
Residència apartament	172	1.264	1.054				2.532	2.490	-42	-1,7	0,8				
Hostal	3.288	3.326	324				8.119	6.938	-1.181	-14,5	2,2				
Hostal residència	4.707	3.551	324				8.698	8.582	-116	-1,3	2,7				
Ciutat vacances		3.441	4.439				7.880	7.880	0	0,0	2,4				
Altres d'inferiors *	1.705						1.719	1.705	-14	-0,8	0,5				
Totals (places)	1.705	12.604	29.257	164.394	105.657	7.951	899	321.256	322.467	1.211	0,4	100			
Variació places	-14	-1334	-2424	-2410	6267	227	899	1211							
% variació	-0,8	-9,6	-7,7	-1,4	6,3	2,9		0,4							
% distribució	0,5	3,9	9,1	51,0	32,8	2,5	0,3	100,0							
Mallorca															
Hotel	2.723	9.365	83.864	49.029	5.134	899	-	151.014	-	-	63,4				
Hotel residència	130	244	251	156			-	781	-	-	0,3				
Hotel apartament	106	1.502	36.319	36.515	566		-	75.008	-	-	31,5				
Residència apartament							-	0	-	-	0,0				
Hostal	2.193	2.058	382				-	4.633	-	-	1,9				
Hostal residència	2.298	1.526	140				-	3.964	-	-	1,7				
Ciutat vacances		660	1.118				-	1.778	-	-	0,7				
Altres d'inferiors *	837						-	837	-	-	0,4				
Totals (places)	837	7.450	15.355	122.074	85.700	5.700	899	238.015	-	-	100,0				
Variació places	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
% variació	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
% distribució	0,4	3,1	6,5	51,3	36,0	2,4	0,4	100,0							

continua

QUADRE I-64. TIPUS I CATEGORIES DE L'OFERTA HOTELERA (SENTIT AMPLI) PER ILLES (2010)

Places d'hotels i resta d'oferta reglada	Altres d'inferiors		Hotels 1 estrella		Hotels 2 estrelles		Hotels 3 estrelles		Hotels 4 estrelles		Hotels 5 estrelles		Hotels 5 estrelles luxe		Oferta total 09		Oferta total 10		Var. 10/09		Distribució %		
Menorca																							
Hotel	175	113	8.849	4.186	154													13.477	-	-	-	-	48,5
Hotel residència	29	82	220															331	-	-	-	-	1,2
Hotel apartament		588	3.228	5.462	1.062													10.340	-	-	-	-	37,2
Residència apartament	72	816	796															1.684	-	-	-	-	6,1
Hostal	147	264	32															443	-	-	-	-	1,6
Hostal residència	367	224																591	-	-	-	-	2,1
Ciutat vacances			816															816	-	-	-	-	2,9
Altres d'inferiors *			85															85	-	-	-	-	0,3
Totals (places)	85	790	2.087	13.941	9.648	1.216	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27.767	-	-	-	-	100,0
Variació places	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
% variació	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
% distribució	0,3	2,8	7,5	50,2	34,7	4,4	0,0											100,0					
Eivissa																							
Hotel	335	3.948	21.027	6.326	1.035													32.671	-	-	-	-	62,4
Hotel residència	581	1.311	713	218														2.823	-	-	-	-	5,4
Hotel apartament	104	483	3.436	2.665														6.688	-	-	-	-	12,8
Residència apartament	100	448	258															806	-	-	-	-	1,5
Hostal	353	656	16															1.025	-	-	-	-	2,0
Hostal residència	1.815	1.756	71															3.642	-	-	-	-	7,0
Ciutat vacances		2.781	1.312															4.093	-	-	-	-	7,8
Altres d'inferiors *			628															628	-	-	-	-	1,2
Totals (places)	628	3.288	11.383	26.833	9.209	1.035	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52.376	-	-	-	-	100,0
Variació places	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
% variació	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
% distribució	1,2	6,3	21,7	51,2	17,6	2,0	0,0											100,0					

continua

QUADRE I-64. TIPUS I CATEGORIES DE L'OFERTA HOTELERA (SENTIT AMPLI) PER ILLES (2010)												
Places d'hotels i resta d'oferta reglada	Hotels					Hotels 5 estrelles		Oferta		Var. 10/09		Distribució %
	1 estrella	2 estrelles	3 estrelles	4 estrelles	5 estrelles	Hotels 5 estrelles	Hotels luxe	total 09	total 10	Places	%	
Formentera												
Hotel	254	49	214	1.232				-	1.749	-	-	37,4
Hotel residència								-	0	-	-	0,0
Hotel apartament								-	0	-	-	0,0
Residència apartament								-	0	-	-	0,0
Hostal	595	348	252					-	1.195	-	-	25,6
Hostal residència	227	45	113					-	385	-	-	8,2
Ciutat vacances			1.193					-	1.193	-	-	25,5
Altres d'inferiors *	155							-	155	-	-	3,3
Totals (places)	155	1.076	442	1.772	1.232	0	0	-	4.677	-	-	100,0
Variació places	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
% variació	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
% distribució	3,3	23,0	9,5	37,9	26,3	0,0	0,0		100,0			

* Cases d'hostes, fondes i pensions.
 Font: L'Observatori de Turisme.

9.11.2. EL NIVELL D'OCUPACIÓ DELS ESTABLIMENTS TURÍSTICS

Els resultats d'ocupació de la planta oberta es classifiquen en establiments hotelers, apartaments turístics i establiments de turisme rural.

Els resultats globals de les Balears indiquen un augment de la mitjana anual de l'ocupació sobre la planta oberta hotelera de 3,4 punts, que se situa en el 69,6%.⁶¹ Els de Mallorca també indiquen un augment de 2,2 punts, de manera que se situa en el 69,6%. Els de Menorca indiquen una millora de l'ocupació sobre planta oberta de 5,5 punts, de manera que se situa en el 69,5%. Els d'Eivissa i Formentera indiquen un increment de l'ocupació sobre la planta oberta de 8,6 punts, de manera que se situa en el 70% (el màxim per illes). Pel que fa a la planta oberta dels apartaments, els resultats del conjunt de les Balears són positius, amb un 52,1%, amb un millora de l'ocupació de l'1,8% i, respecte a l'ocupació dels allotjaments rurals, indiquen un descens del 0,3%, de manera que se situa en el 41%. (Vegeu el quadre I-65).

Aquests mateixos resultats respecte de la taxa d'ocupació de les places obertes sobre la planta total dels hotels per a les Balears indiquen un augment de l'ocupació de 0,6 punts, que se situa en el 81%⁶². A Mallorca les dades indiquen una millora de l'ocupació de 2,3 punts, i se situa en el 83,2%. A Menorca les dades també indiquen una millora de 3,2 punts, i se situa

en el 86,5% (el màxim de les Balears). En canvi, a Eivissa i Formentera les dades indiquen un empitjorament del 0,9% i se situa en el 82,8%. Quant a la planta oberta dels apartaments, els resultats del conjunt de les Balears són negatius. Amb un empitjorament del 0,4%, se situen en el 81,4% i respecte de l'ocupació sobre la planta total dels allotjaments rurals, indiquen un augment del 0,9%, de manera que se situa en el 77,2%. (Vegeu el quadre I-66).

9.11.3. EL TOT INCLÒS

Segons les dades oficials del Servei d'Inspecció i Estratègia Turística de la Conselleria de Turisme, quant als hotels que ofereixen el tot inclòs en exclusivitat i que fan referència només a Mallorca, s'ha passat de 45 establiments el 2009 a 48 el 2010. Per categories, el 90% de les places es concentra en els hotels de tres i quatre estrelles, amb un total de 43 hotels. (Vegeu el quadre I-67).

Quant a la capacitat, els establiments turístics d'entre 201 a 1.000 places concentren el 93,5% del total dels establiments, amb un total de 44 establiments.

9.11.4. L'OFERTA COMPLEMENTÀRIA

Les dades de l'oferta complementària que ha recollit l'anuari de l'Observatori de Turisme fan referència a l'oferta de restaurants, cafeteries i bars. En total, són 11.398 establiments i 635.238 places, amb una mitjana de 55,7 places per establiment. (Vegeu el quadre I-68)

⁶¹ Representa el percentatge del total de places ocupades sobre el total de places obertes.

⁶² Representa el percentatge de places obertes sobre el total de places.

QUADRE I-65. TAXA DE L'OCUPACIÓ DE LA PLANTA OBERTA (2009-2010)

Establiments hotelers									
Illes Balears			Mallorca			Menorca			
	2009	2010	Punts var. sobre any anterior	2009	2010	Punts var. sobre any anterior	2009	2010	Punts var. sobre any anterior
Gener	38,1	32,8	-5,3	39,7	33,1	-6,6	28,7	32,5	3,8
Febrer	46,0	43,8	-2,2	46,5	44,2	-2,3	44,2	45,0	0,9
Març	54,6	53,6	-1,0	54,3	53,2	-1,2	57,7	61,2	3,5
Abril	60,2	54,5	-5,7	61,0	54,4	-6,7	55,2	60,5	5,3
Maig	56,1	58,3	2,3	59,8	61,1	1,4	44,9	48,3	3,4
Juny	71,3	73,6	2,3	75,2	74,7	-0,5	61,7	68,2	6,5
Juliol	81,0	85,9	4,8	83,1	86,1	3,0	79,4	88,0	8,5
Agost	81,8	89,6	7,8	82,1	89,2	7,1	86,3	91,2	4,9
Setembre	69,0	75,4	6,4	71,4	77,3	5,8	65,7	71,5	5,8
Octubre	51,7	52,7	1,0	53,1	54,3	1,1	45,8	42,8	-3,0
Novembre	42,4	46,0	3,5	41,1	46,0	4,9	53,8	..	..
Desembre	34,7	35,4	0,7	35,0	36,7	1,7	35,8	..	..
Total	66,2	69,6	3,4	67,4	69,6	2,2	64,0	69,5	5,5

Establiments hotelers			Apartaments turístics			Allotjaments de turisme rural			
Eivissa i Formentera			Illes Balears			Illes Balears			
	2009	2010	Punts var. sobre any anterior	2009	2010	Punts var. sobre any anterior	2009	2010	Punts var. sobre any anterior
Gener	21,0	28,7	7,7	30,7	20,4	-10,4	11,7	8,9	-2,8
Febrer	38,1	35,6	-2,5	33,5	30,5	-3,0	20,7	19,1	-1,5
Març	57,0	56,6	-0,4	30,8	36,4	5,6	26,4	22,4	-4,0
Abril	49,4	54,5	5,1	40,8	31,5	-9,3	40,0	26,6	-13,4
Maig	43,7	49,5	5,7	37,0	34,8	-2,2	44,6	42,3	-2,3
Juny	60,2	71,8	11,6	51,9	50,1	-1,9	50,0	49,7	-0,2
Juliol	73,6	84,0	10,4	64,7	66,8	2,1	55,9	51,6	-4,3
Agost	78,4	90,5	12,0	68,8	72,9	4,1	62,4	65,9	3,5
Setembre	60,7	69,8	9,1	50,2	54,1	3,9	50,8	55,1	4,3
Octubre	45,4	48,5	3,1	30,1	33,6	3,5	30,9	40,7	9,7
Novembre	46,9	37,3	-9,6	40,4	32,6	-7,8	14,5	18,1	3,6
Desembre	30,1	..	..	12,0	21,5	9,5	9,0	14,3	5,3
Total	61,4	70,0	8,6	50,5	52,2	1,8	41,3	41,0	-0,3

NOTA: (..) Dada no significativa
 Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-66. PERCENTATGE DE LA PLANTA OBERTA (2009-2010)

Establiments hotelers									
Illes Balears			Mallorca			Menorca			
2009	2010	Punts var. sobre any anterior	2009	2010	Punts var. sobre any anterior	2009	2010	Punts var. sobre any anterior	
Gener	9,6	9,2	-0,4	11,8	11,2	-0,6	5,6	5,2	-0,4
Febrer	18,1	16,0	-2,2	22,4	19,8	-2,6	9,1	7,2	-1,9
Març	25,1	23,8	-1,3	31,5	30,0	-1,5	9,4	8,6	-0,8
Abril	43,0	38,8	-4,2	54,1	49,7	-4,4	13,3	10,7	-2,7
Maig	87,8	88,0	0,2	91,3	92,2	0,9	86,7	81,2	-5,6
Juny	95,2	94,4	-0,7	94,8	94,9	0,1	96,0	97,8	1,8
Juliol	96,2	96,0	-0,2	95,8	96,2	0,4	96,4	98,8	2,5
Agost	96,9	96,8	-0,1	96,8	96,9	0,1	96,4	98,8	2,4
Setembre	95,2	95,4	0,2	95,1	95,6	0,5	95,5	96,9	1,4
Octubre	73,6	76,0	2,4	81,3	82,9	1,6	60,2	63,3	3,1
Novembre	11,0	9,5	-1,5	12,9	11,1	-1,8	8,9	..	..
Desembre	8,1	6,5	-1,6	9,6	8,0	-1,6	5,5	..	..
Total	80,4	81,0	0,6	80,9	83,2	2,3	83,3	86,5	3,2

Establiments hotelers			Apartaments turístics			Allotjaments de turisme rural			
Eivissa i Formentera			Illes Balears			Illes Balears			
2009	2010	Punts var. sobre any anterior	2009	2010	Punts var. sobre any anterior	2009	2010	Punts var. sobre any anterior	
Gener	2,8	2,9	0,1	4,4	4,1	-0,3	23,3	30,3	7,0
Febrer	5,4	4,6	-0,8	5,0	4,8	-0,1	40,8	40,0	-0,8
Març	6,5	6,3	-0,1	7,5	5,1	-2,4	59,7	56,5	-3,3
Abril	12,3	8,4	-3,9	23,1	18,5	-4,7	81,3	79,9	-1,4
Maig	73,8	74,2	0,4	75,2	77,0	1,8	87,0	90,8	3,8
Juny	96,3	90,8	-5,4	92,1	88,5	-3,6	89,8	92,2	2,4
Juliol	97,8	93,6	-4,2	92,9	96,7	3,7	90,2	92,1	1,9
Agost	97,7	95,6	-2,0	96,4	97,8	1,4	91,1	92,4	1,3
Setembre	95,7	93,8	-1,9	97,9	89,3	-8,6	89,5	90,9	1,4
Octubre	49,2	54,1	4,9	60,7	60,7	0,0	76,5	76,3	-0,2
Novembre	4,5	4,2	-0,3	3,3	3,8	0,5	37,3	34,5	-2,8
Desembre	3,3	..	..	3,7	3,3	-0,4	28,3	28,8	0,5
Total	83,7	82,8	-0,9	81,8	81,4	-0,4	76,3	77,2	0,9

NOTA: (..) Dada no significativa
Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-67. TOT INCLÒS A MALLORCA PER CATEGORIES I PLACES (ESTABLIMENTS EXCLUSIUS DE TOT INCLÒS) (2010)

Per categories								
	Nombre d'establiments				% sobre el total d'establiments			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Clau (1 a 3)	-	3	2	4	0,0	7,5	4,4	5,5
2 Estrelles	2	-	1	1	5,6	0,0	2,2	2,9
3 Estrelles	26	29	35	36	72,2	72,5	77,8	73,3
4 Estrelles	8	8	7	7	22,2	20,0	15,6	18,3
Total	36	40	45	48	100	100	100	100

Per capacitat (places)								
	Nombre d'establiments				% sobre el total d'establiments			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Fins a 100	-	-	-	1	-	-	-	0,4
De 101 a 200	2	3	2	2	5,6	7,5	4,4	1,4
De 201 a 400	13	16	17	15	36,1	40,0	37,8	19,1
De 401 a 500	5	10	6	9	13,9	25,0	13,3	17,5
De 501 a 1.000	14	11	20	20	38,9	27,5	44,4	56,9
Més de 1.000	2		0	1	5,6	0,0	0,0	4,7
Total	36	40	45	48	100	100	100	100

Font: Servei d'Inspecció i Estratègia Turística. Conselleria de Turisme.

QUADRE I-68. NOMBRE I CAPACITAT DELS RESTAURANTS, CAFETERIES I BARS A LES ILLES BALEARS (2010)

	Restaurants		Cafeteries		Bars		Total	
	Establi-ments	Places	Establi-ments	Places	Establi-ments	Places	Establi-ments	Places
Mallorca	3.107	219.647	1.730	88.371	3.402	132.599	8.239	440.617
Menorca	488	32.662	220	10.746	387	17.752	1.095	61.160
Eivissa	884	67.893	488	25.881	494	27.553	1.866	121.327
Formentera	110	7.983	38	1.718	50	2.433	198	12.134
Total	4.589	328.185	2.476	126.716	4.333	180.337	11.398	635.238

Font: L'Observatori de Turisme.

Per segments de l'oferta complementària, cal destacar per ordre d'importància, pel que fa al nombre de places, els restaurants, amb 328.185 places (el 51,7%); els bars, amb 180.337 places (28,4%); i les cafeteri-

es, amb 126.616 places (el 19,9% restant).

Per illes, Mallorca representa el 69,4% del total de places, Eivissa el 19,1%, Menorca el 9,6% i Formentera el 1,9% restant.

9.11.5. LA DIVERSIFICACIÓ DELS PRODUCTES TURÍSTICS

Amb relació a l'oferta d'altres productes, podem destacar el turisme nàutic i el de golf. (Vegeu els quadres I-69 i I-70).

Pel que fa al turisme nàutic, les Balears disposen de 20.488 amarradors repartits en 69 ports esportius de diferents competències (estatals, autonòmiques i concessions privades).

Mallorca aglutina el 71,6% de l'oferta nàutica amb 47 ports i 14.663 amarradors, dels quals el 84,7% són amarradors de fins a 12 metres de longitud. Menorca té un total de deu ports amb 2.530 amarradors, dels quals un 88,5% són de fins a 12 metres. Eivissa disposa de nou ports i 2.935 amarradors amb el 83,6% d'amarradors de fins de a 12 metres. Finalment, Formentera té tres ports amb un total de 360 amarradors i és l'única illa que té la majoria dels amarradors de més de 12 metres de longitud (62,2%).

Quant al turisme de golf, destaca el gran nombre de camps de golf de Mallorca, amb un total de 24 dels quals quatre són clubs privats. Aquests sumen 387 forats i 1.654 pars⁶³. Menorca té un camp amb 18 forats i 69 pars i Eivissa en té dos, amb 27 forats i 107 pars.

9.11.6. EL TURISME URBÀ A PALMA

Segons les darreres dades facilitades per l'Observatori Turístic de Palma, les dades sobre el bus turístic indiquen un descens

⁶³ Par és la quantitat fixada de cops per ficar la bola en un forat o camp, segons quines siguin les distàncies. Hi ha forats de par tres, quatre i cinc.

del 6,9%, amb un total de 180.312 usuaris. Quant al nombre de consultes fetes a les oficines d'informació turística de Palma, se n'han fetes un total de 279.021, tenint en compte que no disposam de les dades del primer trimestre de l'any. Pel que fa al nombre de consultes fetes a l'oficina virtual turística per nacionalitat (mitjançant telefonades, correus postals i correus electrònics), observam que els espanyols són els que fan més consultes, seguits dels residents. (Vegeu els quadres AI-52 al AI-54.)

Igualment, es pot destacar el nombre de vistes guiades amb un total de 5.487 visites. A més, les visites guiades que tenen més demanda són, per ordre, la dels patis de Palma, amb 1.921 visites; Palma monumental, amb 695 visites guiades; unes visites especials que es fan durant les festes de Nadal (Absorbeix Nadal), amb 401 visites; i el recorregut Històries i llegendes, amb 351 visites. (Vegeu els quadres AI-55 i AI-56).

9.12.

L'OCUPACIÓ LABORAL EN EL SECTOR DE L'HOSTALATGE I LA RESTAURACIÓ

Les dades per elaborar aquest apartat són les de la Tresoreria de la Seguretat Social, que ha publicat l'Observatori de Turisme. Aquestes dades corresponen a les activitats de l'hostalatge i de la restauració i s'ofereixen per trimestres i per les categories d'assalariats i d'autònoms. (Vegeu el quadre I-71)⁶⁴.

⁶⁴ Dades per illes del total de les dues CNAES 55 i 56 i referides al darrer dia del trimestre de referència.

QUADRE I-69. PORTS ESPORTIUS I NOMBRE D'AMARRADORS PER LONGITUD I PER ILLES (2010)

	Nre. ports esportius*	Nre. amarradors	Nre. amarradors per longitud								
			<7m	≥7m	≥8m	≥10m	≥12m	≥15m	≥20m	≥24m	≥30m
Mallorca	47	14.663	4.253	1.535	3.173	1.808	1.655	1.210	596	366	67
Menorca	10	2.530	709	436	423	574	97	220	46	25	-
Eivissa	9	2.935	700	211	626	535	383	303	120	49	8
Formentera	3	360	-	26	10	82	18	70	24	130	-
Illes Balears	69	20.488	5.662	2.208	4.232	2.999	2.153	1.803	786	570	75

* Inclou tots el tipus d'operacions portuàries: concessions a clubs nàutics, concessions a societats mercantils, ports de la CAIB i ports de l'Autoritat Portuària (estatal).
Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-70. CAMPS DE GOLF, FORATS, PARS I NOMBRE DE BARRES (2010)

	Nre. forats	Nre. pars	Nre. barres (m)					
			Blanca	Groga	Blava	Vermella	Verda	
Mallorca								
Son Vida Golf	18	71	5.601	5.601	-	-	4.738	-
Golf Son Muntaner	18	72	6.261	5.920	5.440	5.113	-	-
Golf Son Quint	18	72	6.199	5.929	5.498	5.130	-	-
Golf Son Quint Executive course (Pitch & Putt)	9	54	-	1.276	-	1.276	-	-
Real Golf de Bendinat	18	70	-	5.660	-	4.990	-	-
Golf de Poniente	18	72	6.430	6.140	5.400	5.100	-	-
Golf Santa Ponsa I	18	72	6.543	6.219	5.603	5.258	-	-
Golf Santa Ponsa II *	18	72	6.053	5.706	5.128	4.872	-	-
Golf Santa Ponsa III *	9	60	-	3.198	-	2.664	-	-
Golf d'Andratx	18	72	6.089	5.683	5.268	4.913	-	-
Golf Son Termens	18	70	5.582	5.282	4.912	4.510	-	-
Golf Pollença	9	70	5.148	4.982	4.612	4.508	-	-

continua

QUADRE I-70. CAMPS DE GOLF, FORATS, PARS I NOMBRE DE BARRES (2010)

	Nre. forats		Nre. pars		Nre. barres (m)				Verda
	Nre.	forats	Nre.	pars	Blanca	Groga	Blava	Vermella	
Mallorca									
Capdepera Golf	18		72		5.890	5.589	5.066	4.726	-
Canyamel Golf	18		73		6.185	-	-	5.412	-
Pula Golf	18		72		6.246	5.812	5.409	5.107	-
Maioris Golf	18		72		6.309	6.000	5.625	5.301	-
Son Gual Golf	18		72		6.257	5.983	5.475	4.961	6.621
Club de Golf Son Servera *	9		72		-	6.018	-	5.108	-
La Reserva Rotana Golf *	9		36		5.550	-	-	-	-
Vall d'Or Golf	18		71		5.538	5.335	5.024	4.742	-
Marriott's Golf Son Antem East	18		72		6.318	6.041	5.325	5.102	-
Marriott's Golf Son Antem West	18		72		6.293	5.913	5.396	5.007	-
Golf Park Puntiró	18		71		6.027	5.546	5.074	4.530	-
TOTAL MALLORCA	387		1.654		121.018	119.985	89.900	108.309	6.621
Menorca									
Golf Son Parc	18		69		5.169	4.872	4.652	4.303	-
TOTAL MENORCA	18		69		5.169	4.872	4.652	4.303	0
Eivissa									
Club de Golf Ibiza I	18		72		6.083	5.842	5.478	4.980	-
Club de Golf Roca Llisa	9		35		-	2.899	-	2.466	-
TOTAL EIVISSA	27		107		6.083	8.741	5.478	7.446	0
TOTAL ILLES BALEARS	432		1.830		132.270	133.598	100.030	120.058	6.621

* Club privat.

Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-71. OCUPATS A L'HOSTALATGE I A LA RESTAURACIÓ (2009-2010)

Ocupats a la restauració												
2009 Restauració						2010 Restauració						
Assal- riats	Var. 09/08	Autònoms	Var. 09/08	Total	Var. 09/08	Assal- riats	Var. 10/09	Autònoms	Var. 10/09	Total	Var. 10/09	
Ocupats 1r trimestre	17.555	-8,21	10.030	-1,68	27.585	-5,94	17.631	0,43	9.867	-1,62	27.498	-0,31
Ocupats 2n trimestre	30.710	-6,37	11.735	-1,65	42.444	-5,11	30.983	0,89	11.658	-0,65	42.641	0,46
Ocupats 3r trimestre	36.110	-4,34	12.289	-1,84	48.399	-3,72	36.839	2,02	12.202	-0,71	49.041	1,33
Ocupats 4t trimestre	20.131	3,15	10.558	-1,87	30.689	1,37	20.349	1,08	10.459	-0,93	30.808	0,39
Mitjana anual	26.127	-4,29	11.153	-1,76	37.279	-3,55	26.451	1,24	11.047	-0,95	37.498	0,59

Ocupats a l'hostalatge												
2009 Hostalatge						2010 Hostalatge						
Assal- riats	Var. 09/08	Autònoms	Var. 09/10	Total	Var. 09/10	Assal- riats	Var. 10/09	Autònoms	Var. 10/09	Total	Var. 10/09	
Ocupats 1r trimestre	17.786	-10,66	930	-3,09	18.716	-10,31	17.003	-4,40	911	-2,08	17.914	-4,29
Ocupats 2n trimestre	44.327	-8,73	1.074	-1,77	45.401	-8,58	43.976	-0,79	1.061	-1,21	45.037	-0,80
Ocupats 3r trimestre	51.017	-8,63	1.169	-1,38	52.186	-8,48	52.515	2,94	1.155	-1,20	53.670	2,84
Ocupats 4t trimestre	18.221	0,75	974	-3,02	19.195	0,56	18.567	1,90	968	-0,65	19.535	1,77
Mitjana anual	32.838	-7,76	1.037	-2,25	33.875	-7,60	33.016	0,54	1.024	-1,25	34.040	0,49

Ocupats restauració i l'hostalatge												
2009						2010						
Assal- riats	Var. 09/08	Autònoms	Var. 09/10	Total	Var. 09/10	Assal- riats	Var. 10/09	Autònoms	Var. 10/09	Total	Var. 10/09	
Ocupats 1r trimestre	35.341	-9,46	10.960	-1,80	46.301	-7,76	34.634	-2,00	10.778	-1,66	45.412	-1,92
Ocupats 2n trimestre	75.037	-7,78	12.809	-1,66	87.845	-6,93	74.960	-0,10	12.719	-0,70	87.679	-0,19
Ocupats 3r trimestre	87.127	-6,90	13.458	-1,80	100.585	-6,25	89.355	2,56	13.357	-0,75	102.712	2,11
Ocupats 4t trimestre	38.352	2,00	11.532	-1,97	49.884	1,05	38.916	1,47	11.427	-0,91	50.343	0,92
Mitjana anual	58.964	-6,25	12.190	-1,80	71.154	-5,52	59.466	0,85	12.070	-0,98	71.536	0,54

Font: Tresoreria General de la Seguretat Social. Ministeri de Treball i Afers Socials.

Aquestes dades ens indiquen que la mitjana anual de l'ocupació total ha arribat als 71.536; un fet que suposa 383 ocupats més que l'any passat, amb un creixement del 0,54%. D'aquests ocupats, 59.466 són assalariats (el 83,1%), amb un creixement del 0,9%, i 12.070 són autònoms (el 16,9%), amb un decreixement de l'1%. Per trimestres, l'estacionalitat de l'ocupació (diferència entre la punta trimestral màxima i la mínima) es pot estimar en 57.300 persones (3.016 persones més que l'any anterior).

La restauració, amb 37.498 persones ocupades de mitjana anual, representa el 52,4% del total, i l'hostalatge, amb 34.040 ocupats, representa el 47,6% restant. La taxa de creixement de la restauració és del 0,59% i la de l'hostalatge és del 0,49%. Pel que fa a la restauració, el trimestre que presenta un major creixement és el tercer, amb una taxa positiva de l'ocupació de l'1,3%, i el trimestre amb un pitjor creixement és el primer, que empitjora un 0,3%. Quant a l'hostalatge, en el tercer trimestre es dona una taxa de creixement positiva, amb un

2,8%, i el primer és el que pateix més empitjorament, amb un decrement del 4,3% respecte del 2009.

La distribució entre els assalariats i els autònoms també presenta diferències significatives. Pel que fa a la restauració, els assalariats representen el 70,5% i els autònoms el 29,5%, mentre que en hostalatge el 97% són assalariats i el 3% són autònoms. Per trimestres, l'estacionalitat de l'ocupació en la restauració és de 21.500 persones, i en l'hostalatge, de 35.600 persones.

D'acord amb l'indicador sintètic dels treballadors d'alta a la seguretat social calculat amb l'índex de Gini, hi ha un petit empitjorament de 0,007 punts al conjunt de les Balears, que en termes d'una equidistribució igual per mesos de la mitjana de les altes a la Seguretat Social és d'un -0,88%. Formentera és l'illa on es millora més la distribució per mesos de persones donades d'alta, amb un 1,9%, i l'illa que té una pitjor distribució és Eivissa, amb un 1,8%. (Vegeu el quadre I-72).

QUADRE I-72. ÍNDEX DE GINI: TREBALLDORS D'ALTA A LA SEGURETAT SOCIAL EN ACTIVITATS D'HOTELERIA (2009-2010)

	IG 2009	Rang equivalent mensual	IG 2010	Rang equivalent mensual	Variació IG en punts	Variació (%) rang equivalent mensual 10/09
Mallorca	0,1831	9,8025	0,1876	9,7494	0,0045	-0,5417
Menorca	0,2651	8,8192	0,2691	8,7712	0,004	-0,5443
Eivissa	0,2798	8,6422	0,2929	8,4851	0,0131	-1,8178
Formentera	0,3839	7,3927	0,3719	7,5366	-0,012	1,9465
Illes Balears	0,2042	9,5498	0,2112	9,4658	0,007	-0,8796
Altres províncies	0,0884	10,9394	0,0618	11,2589	-0,0266	2,9206

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Turisme.

9.12.1 TREBALLADORS D'ALTA A LA SEGURETAT SOCIAL PER TIPUS D'OCCUPACIONS EN EL SECTOR TURÍSTIC I PER ILLES

Les activitats econòmiques descrites per la CNAE-09 relacionades amb el sector turístic són: transports, allotjaments, restauració, agències de viatges i altres activitats turístiques. Al conjunt de les Illes Balears l'any 2010 la major ocupació és per a la restauració, que representa el 37,2% del sector turístic, seguit dels allotjaments, amb el 34%; altres activitats turístiques, amb el 15,2%; els transports, amb el 9,1%; i les agències de viatges, amb el 4,4%. Respecte del 2009, les que han incrementat més el nombre de treballadors d'alta han estat els allotjaments amb un 1,5%, i les que han empitjorat més són els transports (-5,4%). (Vegeu el quadre I-73).

Per illes, Mallorca segueix el mateix patró que el global balear amb predomini d'altres a la Seguretat Social al sector de la restauració i allotjaments, i també amb el descens dels transports d'un 7,2%. L'única activitat que augmenta una mica és la de serveis d'allotjaments, amb un 0,1%. A Menorca destaca el sector d'allotjaments, amb el 44,6% respecte del total, i l'activitat que s'ha vist més afectada ha estat la restauració, amb un descens del 3,5%. Les Illes Pitiüses, també tenen un sector d'allotjaments i restauració importants que sumats representen el 78,4% dels treballadors, i el sector que ha vist incrementat més els treballadors és el de les altres activitats turístiques, amb un 10,4%, i el pitjor, les agències de viatges, amb una disminució del 8,9%.

La mitjana anual de contractes registrats a l'activitat turística ha estat de 7.939 contractes a les Balears, un 3% més que l'any anterior, repartits en un 69,6% a Mallorca, un 9,5% a Menorca i un 20,9% a les Pitiüses. (Vegeu el quadre I-74).

9.12.2 LES OCUPACIONS MÉS CONTRACTADES EN EL SECTOR TURÍSTIC

Segons la classificació de la CNAE-09, les ocupacions més contractades del sector turístic l'any 2010 són els cambriers, *barmans* i similars, amb un total de 32.617 contractats, seguits del personal de neteja, amb 19.404 contractes, i dels cuiners i similars, amb 12.978 contractats. Aquestes tres categories suposen el 84% sobre el total. El grup que més ha vist incrementat els contractes és el d'empleats d'agències de viatges i els vigilants, amb un 26,7% i 24,6%, respectivament, i, per contra, els que han vist disminuïts els contractes són els músics, cantants i ballarins d'espectacles, els agents de viatges i dependents de botigues, amb un 35%, 24,8% i 24,4%, respectivament. (Vegeu el quadre I-75).

QUADRE I-73. MITJANA ANUAL DEL TREBALLADORS D'ALTA A LA SEGURETAT SOCIAL EN EL SECTOR TURÍSTIC (CNAE-09, 3 DIGITS) PER ILLES (2009-2010)

Codi CNAE 09	DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES	Illes Balears			Mallorca		
		2009	2010	Var. 10/09	2009	2010	Var. 10/09
491	Transport interurbà de passatgers per ferrocarril	330	329	-0,5	330	329	-0,5
493	Altres tipus de transport terrestre de passatgers	5.956	5.992	0,6	4.721	4.690	-0,7
501	Transport marítim de passatgers	30	31	4,2	20	20	0,0
503	Transport de passatgers per vies de navegació interiors	5	4	-10,5	3	2	-27,3
511	Transport aeri de passatgers	3.397	2.832	-16,6	3.227	2.665	-17,4
	Subtotal TRANSPORT	9.717	9.189	-5,4	8.301	7.705	-7,2
551	Hotels i allotjaments similars	28.939	29.327	1,3	24.146	24.220	0,3
552	Allotjaments turístics i altres allotjaments de curta durada	4.653	4.761	2,3	3.077	3.017	-1,9
553	Càmpings	107	105	-1,6	84	86	1,8
559	Altres allotjaments	103	105	2,2	41	40	-1,8
	Subtotal ALLOTJAMENT	33.802	34.298	1,5	27.348	27.363	0,1
561	Restaurants i establiments de menjars	20.262	20.714	2,2	15.078	15.238	1,1
562	Provisió de menjars preparats per a esdeveniments i altres serveis de menjars	1.497	1.583	5,7	1.314	1.361	3,6
563	Establiments de begudes	15.359	15.180	-1,2	11.545	11.310	-2,0
	Subtotal RESTAURACIÓ	37.118	37.476	1,0	27.937	27.908	-0,1
791	Activitats d'agències de viatges, operadors turístics	4.094	4.057	-0,9	3.855	3.839	-0,4
799	Altres serveis de reserves i activitats que hi estan relacionades	443	424	-4,5	349	325	-6,9
	Subtotal AGÈNCIES DE VIATGE	4.538	4.481	-1,3	4.204	4.164	-0,9
771	Lloguer de vehicles de motor	1.819	1.826	0,4	1.403	1.331	-5,1
773	Lloguer d'un altre tipus de maquinària, equips i béns tangibles	1.095	1.094	-0,1	954	944	-1,0
522	Activitats annexes als transports	5.396	5.370	-0,5	4.472	4.421	-1,1
900	Activitats de creació, artístiques i espectacles	1.350	1.440	6,7	1.134	1.219	7,5
910	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	567	539	-5,0	433	420	-3,1
931	Activitats esportives	2.921	2.897	-0,8	2.360	2.336	-1,0
932	Activitats recreatives i d'entreteniment	2.042	2.177	6,6	1.509	1.546	2,4
	Subtotal d'ALTRES ACTIVITATS TURÍSTIQUES	15.189	15.341	1,0	12.264	12.217	-0,4
	TOTAL SECTOR TURÍSTIC	100.363	100.784	0,4	80.052	79.357	-0,9

continua

QUADRE I-73. MITJANA ANUAL DEL TREBALLADORS D'ALTA A LA SEGURETAT SOCIAL EN EL SECTOR TURÍSTIC (CNAE-09, 3 DÍGITS) PER ILLES (2009-2010)

Codi CNAE 09	DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES	Menorca		Eivissa i Formentera		Var. 10/09	2009	2010	Var. 10/09
		2009	2010	2009	2010				
491	Transport interurbà de passatgers per ferrocarril	0	0	0,0	0	0,0	0	0	0,0
493	Altres tipus de transport terrestre de passatgers	365	378	3,6	870	6,3	870	925	6,3
501	Transport marítim de passatgers	8	9	9,1	1	2	1	2	40,0
503	Transport de passatgers per vies de navegació interiors	0	0	0,0	2	12,5	2	2	12,5
511	Transport aeri de passatgers	2	0	-100,0	169	-0,6	169	168	-0,6
	Subtotal TRANSPORT	375	387	3,2	1.042	5,2	1.042	1.096	5,2
551	Hotels i allotjaments similars	1.120	1.116	-0,3	3.674	8,6	3.674	3.990	8,6
552	Allotjaments turístics i altres allotjaments de curta durada	554	575	3,7	1.023	14,4	1.023	1.170	14,4
553	Càmpings	8	7	-9,4	14	-17,5	14	12	-17,5
559	Altres allotjaments	50	47	-4,5	13	42,0	13	18	42,0
	Subtotal ALLOTJAMENT	1.731	1.745	0,8	4.723	9,9	4.723	5.189	9,9
561	Restaurants i establiments de menjars	1.616	1.536	-5,0	3.568	10,4	3.568	3.941	10,4
562	Provisió de menjars preparats per a esdeveniments i altres serveis de menjars	90	103	13,9	93	28,0	93	119	28,0
563	Establiments de begudes	1.081	1.051	-2,8	2.733	3,2	2.733	2.820	3,2
	Subtotal RESTAURACIÓ	2.787	2.689	-3,5	6.394	7,6	6.394	6.879	7,6
791	Activitats d'agències de viatges, operadors turístics	80	78	-1,6	160	-12,7	160	140	-12,7
799	Altres serveis de reserves i activitats que hi estan relacionades	43	46	7,0	51	2,9	51	53	2,9
	Subtotal AGÈNCIES DE VIATGE	123	124	1,4	211	-8,9	211	193	-8,9
771	Lloguer de vehicles de motor	144	151	4,9	273	26,3	273	344	26,3
773	Lloguer d'un altre tipus de maquinària, equips i béns tangibles	60	59	-2,1	81	12,0	81	91	12,0
522	Activitats annexes als transports	360	370	2,6	564	2,7	564	579	2,7
900	Activitats de creació, artístiques i espectacles	87	91	4,9	129	0,6	129	129	0,6
910	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	78	66	-15,4	57	-5,8	57	53	-5,8
931	Activitats esportives	266	272	2,3	296	-2,3	296	289	-2,3
932	Activitats recreatives i d'entreteniment	77	72	-7,4	456	23,0	456	560	23,0
	Subtotal d'ALTRES ACTIVITATS TURÍSTIQUES	1.071	1.079	0,7	1.853	10,4	1.853	2.046	10,4
	TOTAL SECTOR TURÍSTIC	6.086	6.024	-1,0	14.224	8,3	14.224	15.403	8,3

Font: L'Observatori de Turisme.

**QUADRE I-74. MITJANA ANUAL DELS CONTRACTES REGISTRATS PER ACTIVITAT ECONÒMICA
(CNAE-09, 2 DÍGITS) DEL SECTOR TURÍSTIC PER ILLES (2009-2010)**

	2009	2010	Var. 10/09
Illes Balears			
Serveis allotjament	3.537	3.701	4,6
Oferta complementària:			
Agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves i altres	326	296	-9,2
Serveis de menjars i begudes	3.844	3.943	2,6
Subtotal oferta complementària	4.170	4.239	1,6
Total	7.707	7.939	3,0
Mallorca			
Serveis allotjament	2.639	2.650	0,4
Oferta complementària:			
Agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves i altres	266	222	-16,4
Serveis de menjars i begudes	2.620	2.651	1,2
Subtotal oferta complementària	2.886	2.874	-0,4
Total	5.524	5.523	0,0
Menorca			
Serveis allotjament	313	356	14,0
Oferta complementària:			
Agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves i altres	38	53	38,6
Serveis de menjars i begudes	354	348	-1,7
Subtotal oferta complementària	392	400	2,2
Total	704	757	7,4
Pitiüses			
Serveis allotjament	586	695	18,6
Oferta complementària:			
Agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves i altres	22	21	-5,7
Serveis de menjars i begudes	871	944	8,4
Subtotal oferta complementària	893	965	8,0
Total	1.479	1.659	12,2

Font: L'Observatori de Turisme.

QUADRE I-75. VINT OCUPACIONS MÉS CONTRACTADES EN EL SECTOR TURÍSTIC A LES ILLES BALEARS (ACUMULAT GENER-SETEMBRE 2010)

Codi CNAE 09	Ocupació	Gen-set 2010	Var. 10/09	Var. 07/09
5020	Cambrers, bàrmans i similars	32.617	6,4%	-21,0%
9121	Personal de neteja	19.404	1,3%	-24,7%
5010	Guiners i similars	12.978	4,7%	-17,0%
4522	Recepcionistes d'establiments que no siguin oficines	2.670	0,5%	-26,8%
5030	Caps de cuina, cambrers i similars	1.596	-7,2%	-24,6%
5199	Altres treballadors de serveis personals	1.076	9,7%	-38,5%
9220	Vigilants, guardians i similars	794	24,6%	-51,7%
3023	Tècnics en electricitat	766	9,3%	-28,8%
4521	Empleats d'agències de viatges	749	26,7%	-42,3%
3532	Animadors comunitaris	698	-15,1%	-51,0%
5143	Guies i hostesses de terra	678	-16,9%	-15,9%
3314	Agents de viatges	617	-24,8%	-6,8%
9122	Bugaders, planxadors i similars	549	13,0%	-15,2%
4400	Aux.administratius d'atenció al públic no classificats en altres apartats	466	-6,6%	-59,0%
7110	Paletes i paredadors	306	13,3%	-44,9%
5330	Dependents de botigues i mercats ambulants	298	-24,4%	-57,5%
7240	Pintors, envernissadors, empaperadors i similars	291	2,8%	-23,1%
4300	Aux.administratius sense atenció al públic no classificats en altres apartats	287	19,6%	-51,4%
3543	Músics, cantants i ballarins d'espectacles de cabaret i similars	277	-35,0%	-42,0%
6022	Treballadors per compte d'altri qualificats en activitats agrícoles d'hortes, planters i jardins	249	6,9%	-37,9%

Font: L'Observatori de Turisme.